

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand · oktober 2016 · jaar 20 · #07

FR · DE · EN

traductions
Übersetzungen
translations

Ine Van Wymersch
‘We kunnen
de wereld
rechtvaardiger
maken’

Schadelijk
ultrafijn stof
in Noordrand

+ AGENDA

Compagnie Cecilia
speelt Chet
Schoonheid, poëzie,
destructie

Wonen
in lege kantoren?

Lies Vandenbroucke uit Terlanen werd vorige maand door Karolin Geyskens aangeduid om *deketting* voort te zetten.

18
26

Geleidelijk aan verliefd worden

Lies Vandenbroucke woont samen met haar man Wouter en drie kinderen in Terlanen, een piepklein dorpje op de grens van Vlaams-Brabant met Wallonië. 'Het werk heeft ons naar hier geleid. Ik ben van Heverlee, mijn man van Oostende. Na onze studies zochten we een plek waar we een kinesitherapeutenpraktijk konden opstarten. Het was een doelbewuste keuze om ons niet te ver van een stad te vestigen, dat mocht ook Leuven of Gent zijn.' Uiteindelijk kwamen ze in Huldenberg terecht. 'Geleidelijk aan ben ik verliefd geworden op de regio. Het is hier heel rustig wonen, zeker in Terlanen. Zo rustig dat je voor boodschappen al snel richting Overijse moet. Daartegenover staat wel dat als wij hier buitenkomen, recht de natuur instappen.'

GEWOON LEUK

Dat noemt Vandenbroucke de grote aantrekkingskracht van de Rand. Een mooie plek om te wonen en te vertoeven. 'Het is hier gewoon leuk. Mijn man is een fervente sporter. Hij leeft zich hier dus uit op een heuvelachtig parcours waar hij zelfs kasseistroken tegenkomt. En ik geniet van de omgeving. Wat mij opvalt, is dat zeker ons deel van de Rand zich meer op Leuven richt dan op Brussel. Een verklaring heb ik daar niet echt voor. Mensen die hier opgroeien, kennen Brussel en zijn het gewend om kortbij de hoofdstad te wonen. Maar voor mij als inwijkeling blijft het toch soms een *big beast*.'

Omdat ze thuis werken, valt voor hen één van de grootste nadelen van de regio – verplaatsing – weg. 'Wat ik eerst een nadeel vond, was de taal. Niet dat ik iets tegen het Frans heb, maar ik was de taal gewoon niet machtig. Omdat we heel wat patiënten uit Wallonië

hebben, zag ik het als een grote uitdaging om de taal onder de knie te krijgen. Ik vond dat ik het aan mijn patiënten verplicht was.'

Vandenbroucke legt uit: 'Als kinesitherapeuten zijn wij zorgverstrekkers, geen winkelleigenaars. Het probleem van de patiënt moet verholpen worden. Dat kan pas als ze hun probleem goed kunnen uitleggen. Soms wil een Franstalige die uitleg in het Nederlands doen. Maar ik heb niets aan een halve uitleg. Ik vraag hem dan om zijn kwaal in het Frans uit te leggen, zodat ik hem kan helpen. Vandaag lukt dat. Door het werk heb ik het Frans goed onder de knie.'

EIGENAARDIGHEDEN

Voor haar kinderen kiest ze bewust voor Nederlandstalig onderwijs. 'Ik merk dat de kinderen van vrienden uit Gent of Leuven meer moeite hebben met de Franse woorden en klanken. Mijn kinderen horen die dagelijks in school of bij hun vriendjes. Hopelijk halen ze daar later voordeel uit.'

Ze vindt dat elk kind school moet kunnen lopen en zijn hobby moet kunnen uitoefenen in de taal die hij of zij wilt. 'In Overijse kunnen we gelukkig overal in het Nederlands terecht, maar ik weet dat er in de Rand plekken zijn waar dat moeilijker ligt. Toen ik nog in Halle woonde en er voor de eerste keer moest gaan stemmen, vond ik het bijvoorbeeld confronterend dat je op zo veel Franstalige partijen kon stemmen. Ik, uit Heverlee, had daar eerder nog nooit bij stilgestaan. Ik vond dat niet oké. Het zijn eigenaardigheden die je alleen doorhebt als je in de Rand woont, maar dat kan mijn liefde voor de streek niet temperen.'

TEKST Jens De Smet • FOTO Filip Claessens

AGENDA
OKTOBER
2016

Liefde als een zijden doekje

Avontuurlijke jazz

Rand Krant

ABONNEMENT 15 € voor wie in de Rand woont, 20 € voor wie buiten de regio woont (9 nrs/jaar). • Rekeningnr. IBAN BE 58 0910 2113 1679

VERDELING RandKrant oktober wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart.

16
09

10
14

INHOUD

04

10

20

06 VAN **ASSETOT ZAVENTEM**

09 MIJN **PLEK**

14 OP **VERKENNING**

15 MIJN **GEDACHT**

16 **MIDDEN** IN

19 KWESTIE VAN **SMAAK**

22 **INTERVIEW**

26 **BOUW** WERK

32 GEMENGDE **GEVOELENS**

Wonen in lege kantoren?

Meer dan 30% van de kantoorgebouwen in een straal van 12 km rond Brussel staat leeg. Het gaat om bijna een half miljoen vierkante meter kantoorruimte. Vooral in Zaventem is de toestand bedrevend met 40% leegstand. Renoveren? Of is wonen in lege kantoren een alternatief?

EN

'We kunnen de wereld rechtvaardiger maken'

Ine Van Wymersch uit Overijse is openbaar aanklager en woordvoerder van het parket van Brussel. Dit voorjaar werd ze door collega's en journalisten uitgeroepen tot woordvoerder van het jaar. 'Een erkenning van het belang en de impact van goede communicatie bij justitie.'

DE

Opvangcentrum alweer dicht

Bedrijfspark Keiberg in Zaventem. Tussen de torens van economische bedrijvigheid, staat nummer 40. In het leegstaande gebouw van ING werd een asielcentrum ingericht. Opening: maart 2016. Sluiting: december 2016. Wat is er in de tussentijd gebeurd?

FR

COLOFON RandKrant verschijnt maandelijks (niet in januari, juli en augustus) op 98.000 exemplaren. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. • **Realisatie** vzw 'de Rand' • **Hoofdredacteur** Geert Selleslach • **Eindredacteur en coördinatie** Ingrid Laporte • **Fotografie** Filip Claessens en David Legrève • **Redacteurs** Michaël Bellon, Mirek Cerny,

Bart Claes, Tina Deneeyer, Jens De Smet, Tine De Wilde, Herman Dierickx, Nathalie Dirix, Willy Fluyt, Guido Fonteyn, Patrick Gijssels, Karla Goetvink, Gerard Hautekeur, Joris Herpol, Joris Hintjens, Ines Minten, Tom Serkeyn, Wim Troch, Fatima Ualgasi, Sofie Van den bergh, Luc Vanheerentals, Lene Van Langenhove en Dirk Volckaerts • **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be • **Verantwoordelijke uitgever** Jeroen Windey, Agentschap Binnenlands Bestuur, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel • **Vormgeving** Jansen & Janssen Creative Content, Gent • **Druk** Corelio, Erpe-Mere • RandKrant wordt gedrukt op FSC(-) gecertificeerd papier – licentienummer: FSC-C004762

Wonen in lege kantoren?

30% van de kantoren en 16% van de winkels in de Vlaamse Rand staan leeg. Niet bepaald fraaie cijfers. Bebouwde oppervlakte die niet wordt benut, is doodzonde, zeker in een regio waar grond schaars is.

Hoe keren we het tij?

TEKST Tina Deneyer • FOTO Filip Claessens

De cijfers zijn niet om vrolijk van te worden', geeft Sofie Vanhout van zelfstandigenorganisatie Unizo Vlaams-Brabant toe. 'De winkelleegstand in de Vlaamse Rand en de provincie Vlaams-Brabant is tussen 2008 en 2016 elk jaar gestegen. In de Vlaamse Rand zitten we aan 16% van de verkooppunten die leeg staan. Samen met de steden en gemeenten willen we een antwoord bieden op die toenemende leegstand. Daarom zetten we in op een beleid dat de handelskernen moet versterken. Belangrijk daarbij is dat er in die kernen niet alleen gefocust wordt op detailhandel. Je hebt een

brede waaier aan bedrijvigheid nodig: vrije beroepen, dienstverlening, cultuur, toerisme, horeca, wonen. Om dit te kunnen doen, moeten de stedenbouwkundige voorschriften zo'n mix wel mogelijk maken; dat is nu niet overal het geval. De hoge leegstand heeft volgens ons niets te maken met het feit dat er te veel winkelpanden zouden zijn. De oorzaak moet je eerder zoeken bij het almaar stijgende succes van de e-commerce en de ontwikkeling van grote shoppingscentra. Samen met een aantal gemeenten werken we nu aan een instrumentarium dat een duidelijk overzicht biedt van alle maatregelen waarover een gemeentebestuur beschikt om zijn handelskern te versterken.'

EN

TURNING OFFICES INTO HOMES

'More than 30% of office buildings in a radius of 12 km around Brussels is empty. That works out at nearly half a million square meters of office space. The situation is particularly dire in Zaventem, where 75% of all Rand offices are established. The vacancy rate there is about 40%. 'It seems nothing short of scandalous for built areas to remain empty in a region like the Vlaamse Rand, where land is so scarce. Large-scale renovation projects have been undertaken in Brussels in recent years but few attempts have been made in the Vlaamse Rand to emulate these initiatives. Converting office buildings into accommodation units is not as easy as it sounds because in the Rand these buildings are often located close to motorways, away from the municipal centres, so they are not necessarily the most attractive places to live in.'

CREATIEVE PROJECTEN ZIJN SLEUTEL

'De gemeentebesturen kunnen inderdaad een cruciale rol spelen in de problematiek van de leegstand', beaamt Joris De Leenheer van de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG). 'Gemeenten kunnen specifieke maatregelen nemen om handel te stimuleren. Ik denk bijvoorbeeld aan Asse, waar de gemeente dit jaar het project *PASSEpop* opzette. Starters konden daar in het centrum drie maanden een popwinkel openen in leegstaande panden. Ze betaalden de helft tot een derde van de normale huurprijs, afhankelijk van de toestand van het pand. Zo'n projecten geven de starters de kans om een 'echte' winkel uit te proberen. En de eigenaars konden zo hun panden weer in de kijker zetten. Een perfecte win-win. Handel drijven, gebeurt al lang niet meer zoals vroeger. Willen we de leegstand aanpakken, dan ligt de sleutel bij creatieve projecten als deze, in com-

binatie met een efficiënt handelsbeleid dat inspeelt op de huidige tendensen. Hoe meer steun de handelaars van de gemeente krijgen, hoe beter.'

ÉÉN OP DE DRIE KANTOREN STAAT LEEG

Met de leegstand van de kantoorgebouwen in de Vlaamse Rand is het nog slechter gesteld dan met de winkelpanden. 'De meest recente cijfers waarover we beschikken, dateren van 2013. Toen deden we een specifieke peiling in de Vlaamse Rand. Op de volgende is het nog even wachten, maar het zou me verbazen mocht de toestand intussen verbeterd zijn', zegt Bart Hanssens van citydev.brussels of

'Het probleem van kantoren die leegstaan, stelt zich veel scherper in de Rand dan in Brussel.'

de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 'De cijfers voor de Vlaamse Rand rond Brussel zijn echt onrustwekkend. Meer dan 30% van de kantoorgebouwen in een straal van 12 km rond Brussel staat leeg. Het gaat om bijna een half miljoen vierkante meter kantoorroimte. Vooral in Zaventem, waar 75% van alle kantoren van de Rand is gevestigd, is de toestand bedrevend. Daar zitten we rond de 40% leegstand. De leegstand stelt zich nog scherper in de Rand dan in Brussel. Daar ligt het cijfer rond de 8%.'

WAT NU?

Bebouwde oppervlakte die leeg staat in een regio als de Vlaamse Rand, waar grond zo schaars is, lijkt wel heiligschennis. Maar als bedrijven niet geneigd zijn om hun intrek te nemen in al die kantoorgebouwen en winkels, wat moeten we er dan mee aanvangen? Een eenvoudige vraag met een moeilijk antwoord, zo blijkt. 'Modernisering van kantoorgebouwen is een optie, maar eenvoudig is dat niet', vertelt vastgoedexpert Eric Cloes. 'Van verouderde kantoren moderne

'Willen we de winkelleegstand aanpakken, dan zullen we creatief moeten zijn.'

maken, is vaak gewoon niet mogelijk. In de oude gebouwen is er in veel gevallen geen plaats om valse vloeren en plafonds te steken. En die zijn absoluut noodzakelijk om alle moderne technieken te kunnen herbergen in de kantoren van de 21e eeuw.' En: er zit nog een andere adder onder het gras. Modernisering van kantoorgebouwen lijkt de leegstand voorlopig niet terug te dringen. Dat blijkt ook uit de cijfers van citydev.brussels. In Brussel is de voorbije jaren op grote schaal gerenoveerd, maar de leegstand in gerenoveerde gebouwen blijkt even groot als in niet-gerenoveerde panden. In de Vlaamse Rand worden er sowieso weinig pogingen ondernomen inzake renovatie. Een van de schaarse voorbeelden is het Gateway-project, het grootste kantoorgebouw op de luchthaven van Zaventem. Het gebouw, waar

ooit Sabena en Brussels Airport Company gevestigd waren, wordt momenteel gemoderniseerd. Het internationale auditkantoor Deloitte zal er zijn intrek nemen. Dat betekent dat de toekomst van hun oude kantoren in Diegem dan weer onzeker is. De kans is dus groot dat het probleem gewoon een paar honderd meter opschuift...

VAN KANTOOR NAAR WONING

Een piste die de laatste jaren steeds vaker wordt bewandeld, is de reconversie van kantoorgebouwen naar wooneenheden. Veel van die gebouwen zijn eigenlijk nog vrij recent en bieden heel wat mogelijkheden om in te spelen op de groeiende vraag naar nieuwe woningen. Dat gebeurt nu op een aantal plaatsen in Brussel. Een mooi voorbeeld is dat van de Leopoldtoren in de Brusselse gemeente

Evere. Projectontwikkelaar Matexi vormt de kantoren in het gebouw uit 1976 om tot tweehonderd lage-energiewooneenheden. 'We zijn vier maanden geleden gestart en midden 2018 moeten we klaar zijn', zegt Peter Tegethoff van projectontwikkelaar Matexi. 'Het gebouw wordt gestript. Alle vloeren gaan eruit, de muren, de isolatie, noem maar op. Er komen moderne, passieve studio's, 1-, 2- en 3-slaapkamerappartementen. De kostprijs van zo'n renovatie is eigenlijk dezelfde als die van een nieuwbouw. Waarom we het dan toch doen? Matexi heeft een reputatie hoog te houden. We willen een bedrijf zijn dat zijn sociaal engagement toont. We vinden het onverantwoord dat de leegstand zo hoog is in een land als België waar de gronden zo schaars zijn. Daarom kiezen we heel bewust voor dit soort projecten. In Antwerpen hebben we onlangs de Antwerp Tower aangekocht, vlakbij het Centraal Station. Ook dat gebouw wordt omgevormd tot wooneenheden. In de Vlaamse Rand zijn er momenteel geen dergelijke projecten gepland.'

Jammer, maar dat is eigenlijk niet zo verwonderlijk. In steden als Brussel en Antwerpen liggen de verouderde kantoorgebouwen heel vaak in een buurt met winkels en allerhande diensten. 'In de Vlaamse Rand is dat natuurlijk zelden het geval', zegt vastgoedexpert Eric Cloes. 'Neem nu bijvoorbeeld een kantoorzone als de Keiberg in Zaventem. Ik denk niet dat veel mensen geneigd zullen zijn om daar te gaan wonen. In de Vlaamse Rand liggen de kantoorgebouwen vaak dichtbij de autostrades, weg van de gemeentelijke kernen. Niet meteen de meest aantrekkelijke plaatsen om te wonen. Je vindt er ook geen winkels of horeca. Voor de leegstand in Brussel kunnen die reconversies tot woningen een belangrijk deel van de oplossing zijn. Maar in de Vlaamse Rand is het dus jammer genoeg veel minder evident. Ik denk dat hier renovatie toch eerder een deel van de oplossing kan zijn. Ook al zal dat veel tijd en moeite kosten. De hele sector zal, samen met de overheid, creatief uit de hoek moeten komen om de structurele leegstand het hoofd te kunnen bieden', besluit Cloes.

Zwemmer zwem, nu ook in Halle

HALLE De mensen uit Halle en omstreken hebben er meer dan honderd jaar op gewacht, nu is het eindelijk zover: een zwembad. De eerste plannen voor een zwembad dateren van 1909; in de jaren 1920 werd er groen licht gegeven door het toenmalige stadsbestuur. Uiteindelijk bleek een zwembad al die jaren financieel niet haalbaar. De stad Halle besloot daarom een paar jaar geleden om in zee te gaan met Sportoase, dat al negen andere zwembaden bouwde in ons land. 'Dit is een historisch moment voor onze stad,' zegt burgemeester Dirk Pieters (CD&V). 'Sportoase zal het zwembad uitbaten. Halle betaalt dertig jaar een beschikbaarheidsvergoeding van 1,1 miljoen euro per jaar. Dankzij de subsidies van de Vlaamse overheid zal het de stad 800.000 euro kosten. Na dertig jaar wordt het zwembad eigendom van de stad.' Het zwembad bestaat uit verschillende delen die met elkaar in verbinding staan. Er is een traditioneel 25 meter sportbad, een instructiebad met beweegbare bodem, een recreatiebad met glijbaan, een peuter- en kleuterzone en een wellnesszone - TD

Werken worden gebundeld

VLAAMSE RAND Vlaams minister van Mobiliteit, Ben Weyts (N-VA), heeft deze zomer *De Werkvennootschap* opgericht. Die projectvennootschap moet alle deskundigheid over mobiliteit en infrastructuurwerken bundelen en gaat vanaf volgend jaar aan de slag. De minister hoopt zo grote projecten als de herinrichting van de ring rond Brussel vlotter en efficiënter aan te pakken. 'Op het terrein zijn veel verschillende organisaties aan het werk: het Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn, Waterwegen en Zeekanaal, enzovoort. Die entiteiten werken door en naast elkaar. Nu wordt het overkoepelende leiderschap in één hand samengebracht,' zegt Weyts. Het eerste grote wapenfeit moet de herinrichting van de ring worden. 'We gaan werken aan de weg, maar we leggen ook meer dan 60 km nieuwe tramverbindingen aan, meer dan 40 km nieuwe fietsinfrastructuur en een ecoduct ter hoogte van het Laarbeekbos. Dankzij De Werkvennootschap kunnen we de Vlaamse Rand rond Brussel als een geheel benaderen.' - TD

En toen sloot Michelin

SINT-PIETERS-LEEUEW Dertig jaar geleden sloot bandenfabrikant Michelin totaal onverwacht zijn vestiging in de wijk Negenmanneke in Sint-Pieters-Leeuw. Van de ene dag op de andere stonden duizend mensen op straat. De aankondiging van de sluiting kwam er op 26 juli 1986, net voor de start van de zomervakantie. De werknemers waren hun laatste dag aan het werk en kregen te horen dat ze na hun verlof niet meer moesten terugkomen. De sluiting kwam als een donderslag bij heldere hemel. Zelfs de vakbonden hadden het sociale bloedbad niet zien aankomen. De werknemers starten met een bezetting van de fabriek, die van eind juli tot begin september duurde, maar dat kon niet voorkomen dat duizend mensen hun baan verloren. 29 mensen bleven aan de slag in een opslagplaats die Michelin behield in de Slesbroekstraat, maar ook die sloot de deuren in 2007. - TD

Kunst in Huis on tour

DILBEEK Van 22 oktober tot 5 november komt Kunst in Huis voor de tweede keer naar CC Westrand in Dilbeek. 'Kunst in Huis is een kunstuitleeninitiatief,' legt Maxine Schoemans uit. 'Onze collectie telt meer dan 5.000 kunstwerken van 350 verschillende beginnende kunstenaars uit Vlaanderen en Brussel. Op die manier maken we een brede waaier aan hedendaagse kunstvormen toegankelijk en geven we beginnende kunstenaars een duw in de rug. Bovendien wordt een kunstwerk nooit 'alleen maar' uitgeleend, maar krijg je ook het verhaal van de kunstenaar mee wanneer je een werk ontleent. Vanaf 10 euro per maand kan je kunst in huis halen. Je mag het kunstwerk maximaal één jaar houden en je mag ruilen zo vaak je wil. Omdat we kunst dicht bij de mensen willen brengen, breken we regelmatig los uit onze vaste filialen in de grote steden.' - TD

 www.kunstinhuis.be

Koers is kunst

SINT-PIETERS-LEEUEW Nog tot 2 oktober kan je in het Kasteel Coloma in Sint-Pieters-Leeuw gaan kijken naar de wielerschilderijen van Erik Nagels. Koers is emotie en het is precies die emotie die Nagels wil weergeven in zijn schilderijen. In de werken beeldt de schilder onder meer Fabian Cancellara, Sven Nys, Lars Boom, Johan Museeuw en Tom Simpson af. 'Ik ben gefascineerd door wielrennen', vertelt Nagels. 'Als kind wilde ik later wielrenner worden. Ik gebruik de kunst als toegangspoort om emoties weer te geven. Voor mij is koers eigenlijk ook kunst. Ik wil vooral het plezier van het afzien, de heroïek en de tragiek van het wielrennen weergeven in mijn schilderijen. Van dichtbij lijkt het een brute techniek die ik gebruik, pure verfexpressie, maar van veraf zie je dat gelaatsuitdrukkingen heel fijn zijn weergegeven.' - TD

www.sint-pieters-leeuw.be/cc-coloma

De tentoonstelling met wielerschilderijen van Erik Nagels loopt tot 2 oktober in Coloma in Sint-Pieters-Leeuw.

Twintig jaar streekproducten

HALLE Het Streekproductencentrum in Halle bestaat twintig jaar. 'Het is een droom die werkelijkheid is geworden. Wat begon als een hobby werd mijn beroep', vertelt initiatiefnemer Johnny Sterck. 'Begin jaren negentig begon ik met het maken van mijn eigen wijn uit vers Pajots fruit. Met appels en peren maak ik frisse witte wijn, krieken worden verwerkt tot rode wijn. Nu maken we ook aperitiefwijn, jenever en zelfs mattentaarten. Intussen rijpte het idee om de regionale streekproducten samen te brengen in één winkel. Van meet af aan waren heel wat producenten van streekproducten enthousiast. Twintig jaar geleden zijn we gestart met een vijftigtal artikelen, nu zijn het er ongeveer 250. Die komen voornamelijk uit het Pajottenland en de Zennevallei, maar we bieden ook lekkernijen aan uit de Groene Gordel en het Hageland.' - TD

Volgens een rapport van Natuurpunt is de IJse in **Overijse** de meest levendige beek van Vlaams-Brabant. • De heraanleg van de Markt in **Vilvoorde** is gestart. Het plein wordt verkeersvrij en er komt een ondergrondse parking. • **Zaventem** wil 26 oplaadplaatsen voor elektrische wagens tegen 2020. • Op 30 oktober kan je aan GC de Boesdaalhoeve in **Sint-Genesius-Rode** je fruit laten persen met een grote fruitpers. • CC Het Bolwerk in **Vilvoorde** viert dit jaar zijn tienjarig bestaan. • Naar aanleiding van de Hopduvelfeesten begin september werd het centrale plein in **Asse** omgebouwd tot een tijdelijk park. • Kamerlid Gautier Calomne (MR) wil de Brusselse metro laten doorrijden tot in de Vlaamse Rand, van Stockel naar de faciliteitengemeenten **Wezembeek-Oppem** en **Kraainem**. De eindhalte van metrolijn 5 zou niet langer Hermann-Debroux in Oudergem zijn maar **Overijse**. En metrolijn 6 ziet hij liever stoppen in **Grimbergen** dan op de Heizel. • In onze regio is er een tekort aan huisartsen in **Asse**, **Beersel**, Gooik, **Grimbergen**, Halle, **Hoeilaart**, **Overijse**, Pepingen, **Sint-Genesius-Rode**, **Sint-Pieters-Leeuw**, **Vilvoorde** en Zemst. • Het aantal gewapende overvallen in onze regio is met 155 feiten het afgelopen jaar fors toegenomen. **Vilvoorde** en **Dilbeek** voeren deze onfortuinlijke lijst aan met 17 gewapende overvallen. **Grimbergen**, **Zaventem** en **Asse** vervolledigen de top vijf. – Burgemeester Hans Bonte (SPA) van **Vilvoorde** heeft de Sikh-tempel in de Lange Molensstraat gesloten omwille van veiligheidsredenen. Er zijn zware vermoedens van wapenhandel en het is niet duidelijk wie de tempel beheert. • Volgens de Fietsersbond kan de fietssnelweg Brussel-Aalst, die over Opwijk, **Merchtem** en **Asse** loopt, er binnen twee jaar liggen. • Brussels Airport in **Zaventem** installeerde een innovatief detectiesysteem dat het gedrag van vogels 24 uur op 24 in kaart brengt. Het radarsysteem moet de *Bird Control Unit* helpen om vogels

weg te houden van de start- en landingsbanen. • Het gemeentebestuur van **Tervuren** wil de ruimte achter het nieuwe gemeentehuis opnieuw aanleggen als een park en zo de historische Koninklijke Moestuin van Leopold II in ere te herstellen. • Liefst 33 jaar heeft het geduurd, maar de inwoners van **Sint-Martens-Bodegem** hebben een vernieuwd dorpsplein.

• De politiezone **Asse, Merchtem, Opwijk, Wemmel** (AMOW) zal een nieuwe fietsbrigade oprichten. • In de Fabriekstraat in **Ruisbroek** legde de gemeente de eerste van twee bijkomende parkings aan, goed voor 79 extra parkeerplaatsen. • Op de bedrijventerreinen van Nexans in **Buizingen** draaien de twee nieuw gebouwde windturbines van Wind4Flanders proef. • Werkgeversorganisatie VOKA roept de Vlaamse overheid op om de impasse rond de vliegwet voor de luchthaven in **Zaventem** te doorbreken. Zonder een globaal akkoord komen er volgens de organisatie duizenden jobs in gevaar. • Door de afgenomen instroom van vluchtelingen sluit het Rode Kruis Vlaanderen het asielen centrum in **Vilvoorde**, waar zo'n 124 vluchtelingen werden opgevangen. • Tijdens de voorbije bob-zomercampagne legde 2,79% van de gecontroleerde bestuurders in Vlaams-Brabant een positieve ademtest af. • De werken aan het Woluwedal in **Kraainem** en **Zaventem**, die al tien maand stilliggen, zouden eind september heropgestart zijn.

• Door de overstap van gemeenteraadslid Jos Crabbe van de CD&V naar de Open VLD heeft de coalitie N-VA, CD&V-DNA! en Groen-SPA in **Dilbeek** geen meerderheid meer. • Frans Van Campenhout schreef een vierde deel in zijn reeks boeken over **Dilbeek**. In zijn *Dilbeekse Figuren 4* gaat het over deelgemeente Itterbeek.

Windmolen in herboristerie

VILVOORDE Herboristerie Helianthus in Houtem bij Vilvoorde heeft sinds kort een windmolen geïnstalleerd. Geen grote turbine natuurlijk, maar een eenvoudig, klein model. 'Met de windmolen kunnen we het water in de tuin oppompen en verdelen', legt Veerle De Vos van Helianthus uit. 'En gezien we hier een tuin hebben met meer dan tweehonderd medicinale kruiden, wilde kruiden en vergeten groenten wordt er intensief water gebruikt. Dankzij de windmolen vaart het milieu, en onze energiefactuur, er wel bij. Hij blijkt efficiënt en past ook perfect in onze filosofie van de permacultuur, waarbij we tuinieren met de natuur mee, niet tegen de natuur in. Bezoekers van de herboristerie kunnen een rondleiding krijgen door de tuin. We geven ook uitleg bij de werking van onze windmolen.' - TD

Helianthus is gelegen in de Brembosstraat 40, Houtem, www.herboristje.be

Ondernemers in actie

ASSE Twaalf ondernemers uit Asse stappen samen met de gemeente in het project *Ondernemers in Actie* van Unizo. Samen met de zelfstandigenorganisatie zullen ze werken aan een plan om hun zaak te hernieuwen, onder meer op het vlak van digitalisering. 'Sommige ondernemers willen meegaan in de digitale wereld, maar weten niet waar te starten. Anderen zijn op zoek naar gouden raad voor de hernieuwing van hun zaak. Gedurende zes maanden worden de handelszaken door een externe bril bekeken en brengen onze coaches de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen in kaart. Samen met hen voeren we waar nodig veranderingen door', legt Elke Tielemans van Unizo uit. 'Asse heeft als commercieel centrum de komende jaren nog een lange weg af te leggen', zegt schepen voor Lokale Economie Rita De Vos (Open VLD). 'Ondernemers die zichzelf durven heruitvinden, zijn de motor van de kernversterking in Asse. Dit project speelt daar op in. Er komt een communicatiecampagne om de deelnemende handelaars een duwtje in de rug te geven en hopelijk zo ook anderen te inspireren.' - TD

Trambus getest en goedgekeurd

NOORDRAND De voorbije zomer heeft De Lijn testen uitgevoerd met de trambus op het ringtracé tussen de Heizel en Brussels Airport. Minister van Mobiliteit Ben Weyts (N-VA) wil de trambus inzetten in afwachting van de bouw van de echte tramtracés. 'Uit de studie blijkt dat trambussen voor de ringverbinding een opstap kunnen betekenen voor het tramproject. Hier biedt de trambus twee keer meer maatschappelijke baten dan kosten. De investeringen in de infrastructuur voor de trambussen moeten ook dienen voor een tramverbinding. De rittijd zal maximaal 40 minuten mogen bedragen. Daarvoor zullen vrije beddingen nodig zijn', zegt Johan Van Looy, directeur van De Lijn Vlaams-Brabant. Voor de tramverbinding Willebroek-Brussel lijkt een trambus geen goed idee. Volgens de studie is men meer gebaat met de

gefaseerde realisatie van de tram zelf. Dat heeft te maken met het feit dat men hier verder kan bouwen op de traminfrastructuur die er al ligt in Brussel. Hetzelfde geldt voor de luchthaventram tussen Brussel en Brussels Airport. Bedoeling is om vanaf 2019, wanneer de grote werken aan de ring starten, de trambus in te zetten op het ringtracé. - TD

Meezingen mag

KRAAINEM WEMMEL SINT-GENESIUS-RODE WEZEM-BEEK-OPPEM LINKEBEEK Theatergroep Fast Forward pakte vorig jaar uit met *Gelukkig zijn*, een bijzondere en succesvolle muzikale theaterproductie. Anderstaligen brachten op het podium Vlaamse klassiekers van onder meer Will Tura en Raymond van het Groenewoud. De productie kreeg een vervolg in de Brusselse AB, waar elke maand een zangsessie plaatsheeft voor anderstaligen en Nederlandstaligen. 'Ter gelegenheid van de Week van het Nederlands gaan de meezingsessies op tournee', zegt initiatiefnemer Peter Schoenaerts. 'Je kan komen meezingen in Kraainem, Wemmel, Sint-Genesius-Rode, Wezembeek-Oppem en Linkebeek. Je hoeft geen Pavarotti of Adele te zijn, plezier maken en mensen ontmoeten, is wat in de eerste plaats telt. Iedereen die wil komen meezingen, is meer dan welkom.' - TD

Gelukkig zijn

meezingsessie

MA • 10 OKT • 14.00

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

DI • 11 OKT • 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

WO • 12 OKT • 19.30

Sint-Genesius-Rode,

GC de Boesdaalhoeve,

02 381 14 51

DO • 13 OKT • 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

DO • 18 OKT • 19.30

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

50° 55' 28.67" N
4° 25' 19.12" E

Plekken waar de tijd heeft stilgestaan, hebben Helena Toscano steeds aangetrokken. Als jong meisje ging ze, onder het toezicht van haar grootvader, op ontdekking in verlaten gebouwen. **TEKST** Nathalie Dirix • **FOTO** Filip Claessens

Vandaag gaat Toscano nog steeds op zoek naar gebouwen met een verleden. Ze wil luisteren naar wat ze ons te vertellen hebben en hun getuigenis met haar camera vastleggen. 'Er zit veel schoonheid in plekken waar de tijd is blijven stilstaan.'

ALS MUREN KONDEN SPREKEN

Zo'n plek is het Tuchthuis, het vroegere gevangeniscomplex dat zich aan het kanaal van haar geboortestad, Vilvoorde, bevindt. 'Zo'n gebouw binnenstappen, voelt alsof een teletijdmachine je in enkele seconden katapulteert naar het intieme verleden van de mensen die er geleefd hebben. Dan komen er veel vragen bij me op. Wat bracht deze gevangenen tweehonderd jaar geleden achter de tralies? Hadden ze een rechtvaardig proces gekregen? Hoe brachten ze hun dagen in zo'n kleine ruimte door? Hoe gingen de bewakers met hen om? Hadden ze een kans om vrij te komen? Hadden ze perspectieven? Wat gebeurde er met zwangere vrouwen? Welke vriendschappen ontstonden er? Waren er familieleden of andere mensen die om hen gaven? Als muren konden spreken, wat zouden

ze ons dan toevertrouwen? Allemaal vragen zonder antwoorden, maar ze brengen me wel dicht bij de ziel van het gebouw. Die ziel probeer ik ook in mijn foto's vast te leggen. Is dat mijn melancholische kant? Of een soort plichtsbewustzijn dat een stuk erfgoed wil bewaren voor latere generaties? Ik weet het niet. Ik stel vast dat plekken met een verleden me raken en dat gevoel wil ik delen.'

DE TEDERHEID VAN HET VERVAL

Toscano is zich bewust van de vergankelijkheid der dingen. De enige constante in ons leven bestaat erin dat alles verandert. 'De Franse uitdrukking *le temps passe et nous efface* drukt goed uit wat ik ervaar wanneer ik me in een of ander verlaten gebouw bevind. Voor mij is dat geen droevige gedachte. Wanneer je goed kijkt, dan zie je dat er in het verval ook tederheid schuilgaat. Gebouwen waar in jaren geen mens meer is geweest, waar aan de binnenkant het onkruid woekert, waar alles is verstild; het zijn precies die plekken die me tot rust brengen. Ze raken me omdat ze de essentie van ons menselijk bestaan in alle stilte vertellen. Telkens ik zo'n gebouw ontdek, wil ik het met mijn camera verkennen en de schoonheid ervan vastleggen. Want hoe bewust ik me ook ben dat alles hier tijdelijk en in continue staat van verandering is, toch wil ik de schoonheid van die vergankelijkheid vereeuwigen. Volgende week vertrek ik naar Frankrijk. Ik weet nu al wat het hoogtepunt wordt: een ontdekkingstocht door een oude, vervallen herberg. Het is een locatie die ik een paar maanden geleden spotte en naar waar ik terugkeer. Uit nieuwsgierigheid, zin voor avontuur, maar vooral omdat ik de ziel van dit gebouw wil kunnen doorgronden en zijn verhaal via foto's wil vertellen.'

Ine Van Wymersch, openbaar aanklager en woordvoerder parket Brussel

‘We kunnen de wereld rechtvaardiger

Als 16-jarige stond ze in de leiding van de chiro en de speelpleinen van Overijse. Ze zag er met eigen ogen dat niet elk kind opgroeit in een warm nest zoals dat waaruit ze zelf komt.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

Ik word jeugdrechter of iets in die aard’, dacht ze. Nu is Ine Van Wymersch openbaar aanklager en woordvoerder van het parket van Brussel. Dit voorjaar werd ze door collega’s en journalisten uitgeroepen tot woordvoerder van het jaar. ‘Het is een erkenning van het belang en de impact van goede communicatie bij justitie.’ Voor de meeste woordvoerders is het woordvoerschap een voltijdse job. Bij het parket neem je het er bij. ‘Ik krijg al eens de vraag hoe ik dat klaarspeel, maar de combinatie heeft

ook voordelen. Als openbaar aanklager ken ik het terrein goed. Ik weet hoe een gerechtelijk onderzoek verloopt, ik ken de moeilijkheden en de gevoeligheden. Het verhoogt ook mijn geloofwaardigheid bij de collega’s. Ik denk dat ze het liefst vertegenwoordigd worden door iemand met kennis van zaken.’

Communiceren over gerechtelijke zaken is een subtiele evenwichtsoefening. Mensen verwachten open en duidelijke informatie van justitie. ‘Terecht. Maar tegelijk zitten we met principes als het geheim van het onderzoek en het vermoeden van onschuld, waarmee we rekening moeten houden. Niemand is ermee gediend als we ons onderzoek om zeep helpen door bijvoorbeeld het geheim van het onderzoek te schenden. Bovendien hebben de media – en zeker de sociale media – een totaal ander ritme dan justitie. Journalisten zouden de informatie het liefst gisteren hebben gekregen, terwijl ik mijn collega’s wel voldoende tijd moet gunnen om een en ander uit te vlooiën.’ Hoe moeilijk het soms ook is om de dingen op elkaar af te stemmen, de uitdrukking ‘geen commentaar’ vindt Van Wymersch in geen enkel geval een goed antwoord.

BEGRIJ

Aanslagen, zedenfeiten, moordzaken, ... zulke gebeurtenissen gaan onherroepelijk met emoties gepaard. ‘Zeker als je zelf getroffen wordt of iemand kent die slachtoffer is geworden, is het normaal dat de emoties hoog oplopen. Uiteraard mogen we ons daar als woordvoerders en magistraten niet door laten meeslepen, maar we moeten er wel begrip voor opbrengen. En als je uitlegt waarom de zaken gaan zoals ze gaan, snappen de mensen het ook wel. Soms gaat het er bijvoorbeeld moeilijk in waarom we een dader niet in de gevangenis gooien. Dan leg je uit dat we dat in België niet zomaar doen en dat we daar eigenlijk blij om moeten zijn. Ons strafwetboek en onze procedures bouwen garanties in, niet alleen voor die ene dader, maar voor alle burgers. Het maakt dat een en ander wat trager gaat, maar dat kan moeilijk anders. Als justitie met lichtsnelheid werkt, zit je in een dictatuur.’

EN STOEMELINGS

Hoe wordt iemand parketwoordvoerder? In het geval van Van Wymersch *en stoemelings*. In 2009 deed ze haar gerechtelijke stage om openbaar aanklager te kunnen worden bij de toenmalige woordvoerder Wenke Roggen. ‘Zij had die dag zowel pers- als gijzelingsdienst. Net op die woensdagnamiddag verschanste iemand zich met een wapen in een appartement vlak tegenover een supermarkt. Ze moest onmiddellijk naar de commandopost om de gijzeling te managen. Natuurlijk stond de nationale pers ook op

‘Communiceren over gerechtelijke zaken is een subtiele evenwichtsoefening.’

de hoek van de straat. En die moest ingelicht worden, want er zaten veel mensen vast in de supermarkt en hun families wachtten vol spanning op nieuws. Dus heeft ze me in het bad gegooit: *Je bent tweetalig, je bent vlot, het zal wel lukken*. Vanaf dan werd ik geregeld ingeschakeld, eerst af en toe, daarna meer en meer. Een echte opleiding bestaat er niet voor, je moet het vooral al doende leren en door ervaring uit te wisselen met collega’s.’

Het woordvoerschap bleek haar te liggen. ‘Je moet het vooral graag doen en je mag niet bang zijn voor een camera. Als je elke keer een stressaanval krijgt als je een journalist ziet, is het wellicht niet voor jou weggelegd. Bij mij ligt communiceren dichtbij wat ik als openbaar aanklager het liefste doe. Ik ben niet de jurist die graag haar tanden zet in de kleinste procedurele details van een dossier dat 30 kartons telt. Ik ga liever naar een zitting, geef in mijn requisitoir aan waarom X of Y dit of dat heeft gedaan. Ik ben ook graag van wacht, omdat je dan ad hoc rationale beslissingen moet nemen in acute dossiers.’

DE

WIR KÖNNEN DIE WELT GERECHTER MACHEN’

Ine Van Wymersch aus Overijse ist Staatsanwältin und Sprecherin der Staatsanwaltschaft Brüssel. In diesem Frühjahr ist sie von Kollegen und Journalisten zur Sprecherin des Jahres ausgerufen worden. Die Kommunikation über gerichtliche Verfahren ist ein subtiler Balanceakt. ‚Klare Information ist notwendig, gleichzeitig aber sind wir mit Grundsätzen wie Untersuchungsgeheimnis und Unschuldsvermutung konfrontiert, denen wir Rechnung tragen müssen.‘ Bei Van Wymersch liegt der Schwerpunkt vor allem auf Sittendelikten, Jugendkriminalität und beunruhigenden Vermisstenanzeigen. Nicht umgehend Themen, die eine durchschnittliche Person einfach so von sich abschüttelt. ‚Nein, aber es sind auch die menschlichsten Fällen und jene, die am wenigsten eine trockene juristische Materie darstellen. Sie geben mir das Gefühl, dass ich etwas Sinnvolles tue.‘

maken'

RECHTVAARDIGHEID

Van Wymersch woont in Overijse, waar ze opgroeide en lang actief was in de chiro en de speelpleinwerking. 'Als je eenmaal in de leiding staat, kom je soms schrijnende situaties tegen. Ik herinner me nog goed hoe een dronken vader zijn kind kwam ophalen. Nog voor het in de auto zat, had het al een paar klappen te pakken. Ik was half in shock van dat te zien. Ik kom zelf uit een warm nest en toen besefte ik voor het eerst dat niet iedereen zoveel geluk heeft. Op dat moment heb ik beslist dat ik jeugdrechter of iets in die aard wilde worden. Rechten staat nu niet direct bekend als een sociale richting, maar dat primaire rechtvaardigheidsgevoel heeft me wel voor de studie doen kiezen. Ik geloof vast dat we de wereld rechtvaardiger kunnen maken. Klinkt dat naïef? Ik noem het liever gezond optimisme.'

JONGEREN

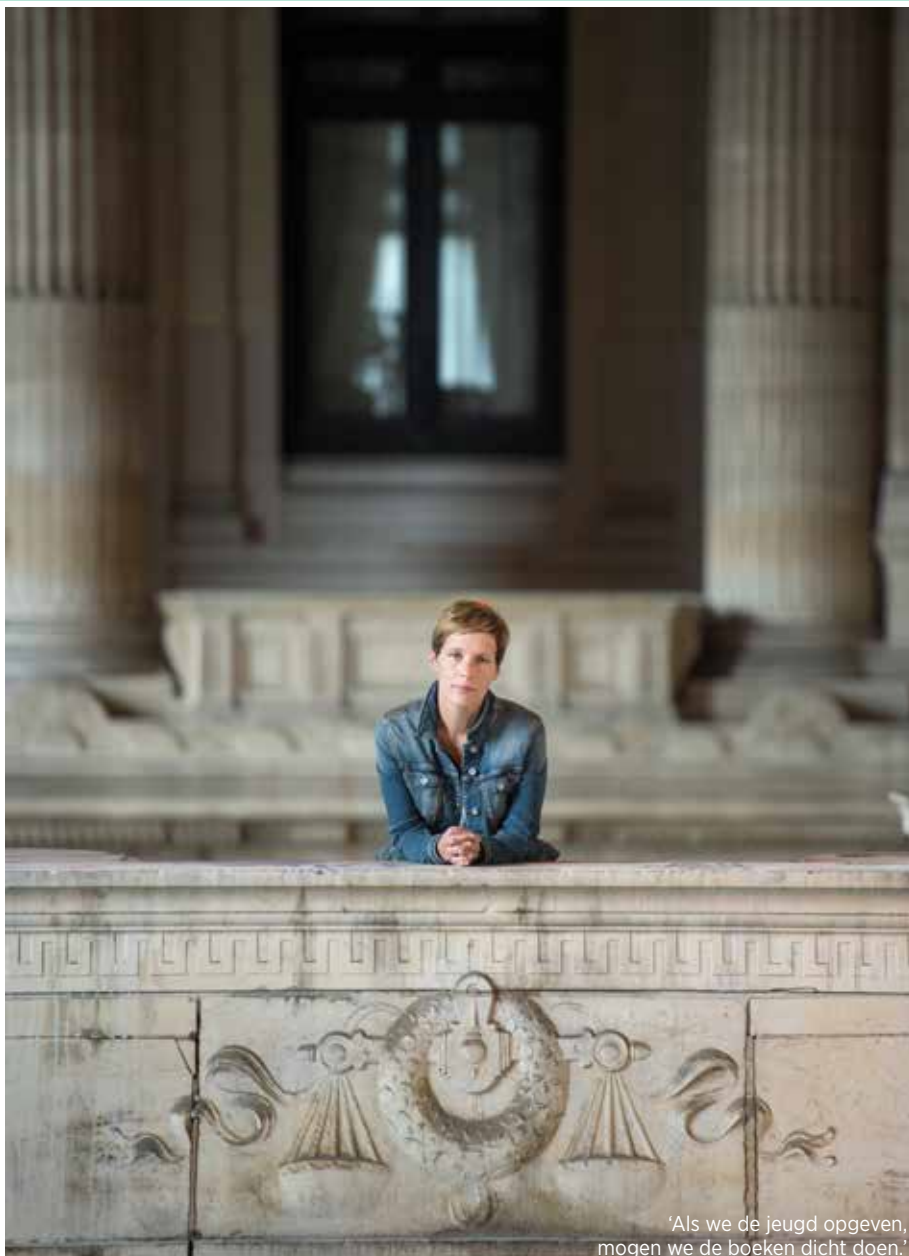
Nog steeds ligt haar hart vooral bij het jeugd-parket. 'We moeten investeren in kinderen en jongeren. Als we de jeugd opgeven, mogen we de boeken dicht doen. Dan is het afgelopen.' Er gaan soms stemmen op om jongeren te berechten als volwassenen. Een absurde overweging, volgens Van Wymersch. 'We zijn het er allemaal over eens dat jongeren geen huis mogen kopen. Dan kunnen we ze ook niet als een volwassene in Vorst steken. Het is het een of het ander. Jongeren moeten we een aanpak op maat geven. Ik ben ervan overtuigd dat je met hen een traject kunt afleggen en ze bewust kunt maken van hun verantwoordelijkheid, zonder ze gewoon op te sluiten. Bij een volwassene kun je zeggen: *Oké, je kent de regels van het spel, je houdt je er niet aan, dus ga je op de blaren zitten*. Daar kan ik perfect mee leven. Maar jongeren plegen nooit zomaar feiten; het echt minimale percentage psychopaten buiten beschouwing gelaten. Bij al de anderen kom je vroeg of laat bij volwassenen terecht die het op de een of andere manier – en al dan niet bewust – hebben laten afweten. Zeker bij eerste feiten kun je daarom niet alle verantwoordelijkheid zomaar bij één jongere leggen. Met zo'n visie minimaliseer je de gepleegde feiten

niet. Ik ken veel bevlogen jeugdmagistraten die allemaal diezelfde bekommernis om de jongere als persoon delen. Dat neemt niet weg dat ze soms heel harde beslissingen nemen en iemand twee jaar naar een gesloten instelling sturen. Geloof me, sommige jongeren zouden die tijd liever in de gevangenis spenderen. Die instellingen zijn geen jeugdkampen. Ze moeten er naar school gaan, met psychologen praten, aan zichzelf werken, zich inzetten, zichzelf in vraag stellen. We zien die jongeren ook evolueren en het gaat niet bij allemaal pijlsnel bergaf. Er zitten er tussen die iets van hun leven maken. Ik zal mijn optimisme dus niet snel opgeven, want we merken dat we resultaat boeken als we in die jongeren investeren. Cruciaal daarin is dat ze opeens, ergens, het gevoel krijgen dat iemand iets in hen heeft gezien, iets meer en beters dan de crimineel voor wie iedereen hen houdt.'

MENSELIJK

Van Wymersch bijt zich vooral vast in zeden-

feiten, jeugdcriminaliteit en onrustwekkende verdwijningen. Niet meteen thema's die een doorsnee persoon 's avonds zomaar even van zich af schudt. 'Nee', beaamt ze. 'Maar het zijn ook de meest menselijke en de minst droge juridische aspecten. En ze geven me het gevoel dat ik iets zinvol doe, wat het een stuk minder zwaar maakt. Nu, het kan inderdaad soms bedreigend zijn, hoor. Stel dat je beslist om twee kinderen bij het jeugdparquet te plaatsen, dan weet je dat zij zich die dag voor de rest hun leven zullen herinneren, net als hun ouders. Je grijpt op zo'n moment invasief in iemands leven in. Als ik dan 's avonds mijn eigen kinderen in bed leg, denk ik daar wel eens aan: er zijn er twee die niet in hun eigen bed liggen vannacht. En dan hoop ik elke keer dat ik de juiste beslissing heb genomen. Ook als je erge feiten tegenkomt, ril je wel eens: Wat als dit mijn kinderen overkwam? Ik denk dat zulke menselijke reflexen ook een betere magistraat van je maken. Niemand is gebaat bij een wereldvreemde vakidoot.'

'Als we de jeugd opgeven, mogen we de boeken dicht doen.'

Schadelijk ultrafijn stof in Noordrand

Het drukke wegverkeer op de ring is de voornaamste bron van ultrafijn stof in de Rand. Dacht men. Een recente studie toont aan dat er een duidelijk verband bestaat tussen de concentratie van ultrafijn stof en de luchthaven van Zaventem.

TEKST Patrick Gijssels • FOTO Filip Claessens

De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) toont in een onderzoek een duidelijk verband aan tussen de concentratie ultrafijn stof en het aantal vliegbewegingen, de windrichting en de afstand tot de luchthaven van Zaventem. Ultrafijne deeltjes of UFP (ultrafine particles) ontstaan in diesel- of vliegtuigmotoren door onvolledige verbranding. Hoe kleiner het deeltje, hoe dieper het kan doordringen in onze longen. Meetstations in Evere, Diegem, Steenokkerzeel en Kampenhout focusten op de kleinste deeltjes, met een grootte van 10-20 nm, omdat een vliegtuigmotor deze categorie het vaakst uitstoot (nm staat voor nanometer, een lengtemaat voor een miljardste van een meter, vroeger millimicron genoemd).

SLECHTER DAN IN BRUSSEL

Net zoals eerder onderzoek in de omgeving van de luchthavens van Kopenhagen, Schiphol en Los Angeles stelt het VITO vast dat het aandeel van ultrafijne deeltjes in de omgeving het hoogst is als een vliegtuig daalt of opstijgt. Daarom is de luchtkwaliteit in de omgeving van de luchthaven van Zaventem het slechtst tussen 6 en 10 uur en 16 en 20 uur. Het onderzoek verrast ook door de vaststelling dat de impact van de luchthaven op de omgeving erg groot is. De hoogste gemiddelde deeltjesconcentratie (10-294 nm) wordt waargenomen in Diegem (18.000 partikels per cm³), gevolgd door Steenokkerzeel (17.000 pt/cm³), nadien komt Evere (10.000 pt/cm³) en ten slotte Kampenhout (8.000 pt/cm³). Niemand had vermoed dat de lucht van gemeenten in de Rand slechter zou zijn dan in Brussel. De wind speelt ook mee. Meestal komt die uit het westen. Daarom is de

luchtkwaliteit in het landelijke Kampenhout, op zeven kilometer van de luchthaven, nauwelijks beter dan in het drukker Evere.

EFFECTEN

Wat de studie niet meet, is het effect op de mens. 'Het is moeilijk om gezondheidseffecten van UFP in te schatten met de huidige beschikbare kennis', schrijft het VITO. 'Algemeen wordt aangenomen dat UFP schadelijk is, maar de Wereldgezondheidsorganisatie definieerde nog geen advieswaarde voor de UFP-concentratie in de omgevingslucht.'

Een rondvraag bij enkele artsen in de Rand leert dat ze luchtvervuiling als een belangrijke oorzaak zien van gezondheidsproblemen. Huisarts Wilfried Geeraerts, voorzitter van de huisartsenkring Harno (Grimbergen, Machelen, Meise, Steenokkerzeel, Kampenhout, Vilvoorde, Wemmel en Zemst): 'In de Noordrand zijn er beduidend meer patiënten met longproblemen en overlijdens door longkanker. UFP kunnen een effect hebben op de bloeddruk en daardoor hart- en vaatziekten veroorzaken. In België is de schade veroorzaakt door luchtvervuiling in het algemeen groter dan door verkeersongevallen. Elk verkeersongeval komt in de pers, schade door luchtvervuiling niet, omdat het moeilijker te bepalen is waar de vervuiling vandaan komt.'

TE WEINIG ACTIE

'Iedereen weet dat luchtvervuiling in de Rand een probleem is, toch wordt er te weinig aan gedaan', zegt Geeraerts. 'Daarvoor is politieke durf nodig. Zo moet het gebruik van dieselwagens afgebouwd worden. We juichen al als er 5.000 hybride wagens in gebruik zijn. In

Noorwegen gaat men na of ze tegen 2050 de verkoop van benzine- en dieselwagens kunnen afschaffen. Alle wagens zouden dan op hernieuwbare energie moeten rijden.'

'De luchthaven is economisch belangrijk en geeft werk. En een extra rijstrook op de ring heeft economisch belang. Naast het menselijke aspect heeft luchtvervuiling een enorme financiële impact op de gezondheidszorg. Daar houdt men weinig rekening mee. Het zijn niet enkel politici die iets moeten doen. Dat kunnen wij burgers ook. Door minder te vliegen bijvoorbeeld. Ook al weet iemand dat hij zal hoesten of ziek zal worden als hij 80 is, toch wil hij nu met het vliegtuig op citytrip.'

FR

PARTICULES ULTRAFINES NUISIBLES

Selon une étude récente, il existe un lien évident entre la concentration de particules ultrafines et le nombre de mouvements d'avions, la direction du vent et la distance jusqu'à l'aéroport de Zaventem. Ce sont surtout les communes de Diegem, suivie de Steenokkerzeel, Evere et Kampenhout qui présentent un taux élevé de particules ultrafines. Personne n'aurait cru que l'air dans les communes de la périphérie serait plus mauvais qu'à Bruxelles. Les médecins de la périphérie considèrent la pollution de l'air comme une cause importante de problèmes de santé. Le généraliste Wilfried Geeraerts: 'Dans le Noordrand, on observe un nombre nettement plus élevé de patients souffrant de problèmes pulmonaires. Les particules ultrafines peuvent provoquer des maladies cardiovasculaires.'

Geen gewoon restaurant

Sociaal restaurant MikstOrant in Vilvoorde is geen gewoon restaurant. Het beschikt over een traiteurdienst en verzorgt de catering voor het bedrijfsrestaurant van De Vijver Media. De sociale en reguliere economie gaan er hand in hand.

TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens

Voor ons zijn opleiding, begeleiding en tewerkstelling van kortgeschoolde, langdurige werklozen de eerste prioriteit', benadrukt Bart Barbier. Hij is de coördinator inclusief ondernemen voor de vzw Groep Intro, die zich toespitst op de horecasector. 'Inclusief betekent dat we iedereen een kans geven, ook de werkzoekenden die ver afstaan van de gewone arbeidsmarkt. Met het sociaal restaurant creëren we een werkplek die zo dicht mogelijk aansluit bij die van een gewoon bedrijf, zodat onze werknemers na hun tewerkstelling bij ons makkelijker kunnen doorstromen.'

DUBBEL SPOOR

Groep Intro heeft een aantal jaren geleden de vzw Mikst en het sociaal restaurant MikstOrant overgenomen. 'Het sociaal restaurant wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid in het kader van de lokale diensteneconomie. Aanvankelijk bereidde en serveerde MikstOrant goedkope, warme maaltijden voor een 40-tal mensen uit de buurt. Ze konden er andere mensen ontmoeten en kregen een gezond driegangenmenu. Maar als gevolg van de personeelsinkrimping was het voor de Groep Intro economisch niet meer haalbaar om warme maaltijden te serveren in het restaurant. We hebben het roer omgegooid: we bouwen MikstOrant uit als traiteurdienst en we voorzien in de catering voor het bedrijfsrestaurant van De Vijver Media.'

MikstOrant maakt een driegangenmenu (soep, hoofdgerecht en dessert) klaar voor 9,5 euro. Mensen kunnen die komen afhalen. 'We tellen ongeveer 30 klanten per dag. Iederen is welkom. We maken in de prijs geen

onderscheid tussen mensen met een laag inkomen en gezinnen met een ruimer budget. Als sociaal traiteur mikken we ook op verenigingen en organisaties. Voor hen hebben we een aanbod op maat, gaande van belegde broodjes, hapjes en drankjes tot en met warme en koude gerechten. Een belangrijke aanvullende inkomstenbron is onze catering voor het bedrijfsrestaurant van De Vijver Media. De 80 tot 120 maaltijden worden in MikstOrant klaargemaakt en door onze medewerkers opgediend in het bedrijfsrestaurant. Dit is een interessante leerschool, want ze bedienen er een jong en hip publiek uit de mediawereld.'

KWALITEIT

'Opvallend is dat het personeel van De Vijver Media niet beseft dat de catering wordt geleverd door een sociaal economieproject. Ze merken immers geen verschil in de kwaliteit van de maaltijden en de bediening. Daarmee doorprijkt de Groep Intro het vooroordeel dat een sociaal economiebedrijf synoniem zou zijn van lagere kwaliteit.'

'Voor de opleiding van onze werknemers in de keuken kunnen we rekenen op vroegere zelfstandigen. Het hoort bij hun beroepseer om kwaliteit te leveren en ze beschikken over de vaardigheden om onze medewerkers op te leiden. Van onze huidige werknemers zijn er drie voltijdse binnen de lokale diensteneconomie en een viertal in het kader van artikel 60 van het OCMW. We werken ook samen met de VDAB die de kandidaten van hun keukenopleiding stage laten lopen in ons sociaal restaurant.'

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD

Barbier wijst op de toenemende belangstelling

van de privé voor het maatschappelijk verantwoord ondernemen. 'De samenwerking met De Vijver Media is hiervan een mooie illustratie. Voor de catering aan De Vijver Media vragen we de marktprijs. Op die manier steunt een commercieel bedrijf een sociale economieonderneming. En wij verwerven de broodnodige extra inkomsten om te investeren in de opleiding en tewerkstelling van onze doelgroep. Aangezien de overheidssteun voortdurend vermindert, ijveren we ervoor om een zelfbedruipende werking te ontplooiën en zo weinig mogelijk afhankelijk te zijn van subsidies.'

info@groepintro.be

Maalbeek ondergaat facelift

Niet dat de uitvoering ervan morgen van start zal gaan, maar de jongste tijd is er veel beweging gekomen in het dossier van de herwaardering van de Maalbeekvallei tussen Asse en Grimbergen.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Eindelijk, want het gebied schreeuwt om allerlei aanpassingen die het voor natuur en mens aangenamer moeten maken in deze toeristische trekpleister. De gemeenten Asse, Wemmel, Meise en Grimbergen zijn alvast enthousiast, en dat geldt ook voor het Regionaal Landschap Groene Corridor (RLGC), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Afdelingen Onroerend Erfgoed (OE) en Natuur en Bos (ANB), evenals ettelijke betrokken eigenaars. Bovendien is ook de provinciale Dienst Waterlopen van de partij omdat ze de beekvallei beheert. De Dworpse landschapsarchitecte

Ann Voets heeft het grootste deel van de plannen uitgewerkt en gezorgd voor de nodige cohesie tussen de vele aspecten die met dit al bij al grootse project verbonden zijn.

ENTHOUSIASME

Er is een concrete visie uitgewerkt voor een groot deel van de vallei. Het traject tussen de Brusselsesteenweg en de Humbeeksesteenweg in Grimbergen komt eerst aan de beurt. Schepen Eddie Boelens (Groen): 'Zoals de kaarten nu liggen, zullen de eerste inrichtingswerken waarschijnlijk in 2018-2019 beginnen. Dan zijn we hopelijk vertrokken voor een lange periode van duurzaam herstel.' Ann Voets vult aan: 'Het grootste deel van de voorbereiding is gebeurd, nu komt het er op aan om de nodige vergunningen te verkrijgen. Dat vraagt de nodige tijd. Het is een mooi project dat alle kansen op uitvoering verdient.' Eddie Boelens: 'Dit is een fantastisch plan waar iedereen baat bij heeft. De vele verbeteringen zullen extra troeven zijn voor de zachte recreanten.' Brecht Vermote van RLGC bekijkt het grotere plaatje: 'Het project ligt volledig in ons werkingsgebied, zodat we onze rol als landschapsbouwer ten volle kunnen spelen.'

WAT ZAL ER AANGEPAKT WORDEN?

Onder meer de wandelinfrastructuur zal drastisch worden verbeterd, maar er worden ook maatregelen genomen om de ondoordachte bouwprojecten en andere projecten uit het verleden te milderen. Waterbeheersing is in deze smalle, grotendeels volgebouwde, vallei een belangrijk element waardoor de natuur, de landschappelijke en de zachte recreatie er bij zullen winnen. Daartoe zullen ook een paar volgestorte percelen uit het verleden worden gesaneerd. Hierdoor komt er ruimte vrij voor het water zodat mogelijke overstromingen een definitief halt worden toegeeroepen. Verder is het de bedoeling om de natuurlijkheid en de ecologie van de vallei op te waarderen. Dat kan onder meer gebeuren door vispassages te bouwen. Dat is geen moment te vroeg, want intussen zit er vis op sommige trajecten van de beek. Tegelijk zouden eindelijk ook de vele oude visvijvers worden gesaneerd waardoor hun ecologisch belang spectaculair kan stijgen. Hopelijk maakt men van de gelegenheid gebruik om de dikke oude sliblaag te verwijderen en de nefaste bladval van de omstaande bomen zoveel mogelijk te milderen.

DE

MAALBEEK UNTERZIEHT SICH EENEM FACELIFT

In der jüngsten Zeit hat es so einige Bewegung im Dossier der Aufwertung des Maalbeek-Tals zwischen Asse und Grimbergen gegeben. Endlich, denn das Gebiet schreit geradezu nach vielerlei Anpassungen, die es für Natur und Mensch in diesem touristischen Publikumsmagnet angenehmer machen sollen. Für einen großen Teil des Tals ist eine konkrete Vision ausgearbeitet worden. Der Verlauf zwischen dem Brusselsesteenweg und dem Humbeeksesteenweg in Grimbergen kommt als Erstes an die Reihe. Landschaftsarchitectin Ann Voets: ‚Die Vorbereitung ist abgeschlossen, nun kommt es darauf an, die erforderlichen Genehmigungen zu erhalten. Das erfordert Zeit. Es ist ein schönes Projekt, dass alle Aussichten auf eine Ausführung verdient.‘ Eines der Teilprojekte bezieht sich auf die Instandsetzung der Oyenbrugmolen an der Oyenbrugstraat in Grimbergen.

OYENBRUGMOLEN

Een van de deelprojecten betreft het herstel van de Oyenbrugmolen aan de Oyenbrugstraat in de buurt van de Humbeeksesteenweg. Het is een van de vele oude molens die ooit de oevers van de Maalbeek sierden, maar die intussen bijna allemaal zijn verdwenen of niet meer functioneren. De grondige restauratie van deze molen uit de 14e eeuw gaat volgend jaar zijn eerste fase in. Eigenaars Erik Van Hemelrijck en Linda De Wit: ‚De bedoeling is om de molen maalvaardig te maken en er elektriciteit mee te produceren. We zullen nagaan of deze combinatie mogelijk is met het huidige debiet van de beek, zonder dat het problemen oplevert voor de aanwezige vissen. In plaats van een klassieke vistrap zal een viskanaal worden gebouwd, een soort bypass om de visverplaatsingen toe te laten eenmaal de molen functioneert. Op termijn zal gedurende vijftig dagen per jaar worden gemalen. In een aantal latere fasen zullen bezoekers het complex in al zijn glorie kunnen bekijken. Dat was ook het geval tijdens de voorbije editie van de Oyenbrugfeesten, het laatste weekend van augustus; in de toekomst zal dat frequenter gebeuren.‘

Fatima Ualgasi is een geboren en getogen Vilvoordse met internationale roots, literaire ambities en diverse blogs. Voor RandKrant schrijft ze afwisselend met Tom Serkeyn, Joris Hintjens en Dirk Volckaerts de column *mijngedacht*.

Vreemd

Ooit mocht ik bij een vriendinnetje niet binnen, want haar ouders ‘wilden geen vreemden in huis’. Pas thuis begreep ik het. Ik voelde me niet ‘vreemd’. Mijn Marokkaanse vader heb ik nooit gekend. Ik ben opgevoed door mijn Belgische grootvader en Duitse grootmoeder. Dat wist mijn vriendin. En toch...

Op het web lees ik vaak erg gore islamofobe uitspraken. Een incident schokte me enorm. Hadden we maar wapens, verzuchtte iemand. Ik heb wapens, zei een andere. Ja, reageerde een derde, we hebben wapens, we zijn alleen niet georganiseerd.

Hoe zijn we van het racisme uit mijn jeugd terechtgekomen bij dit? Racistische uitspraken waren toen zelden expliciet. Er is een groot verschil tussen vreemd genoemd worden dan wel makak. In een Vilvoordse Facebookgroep schreef iemand eens dat zijn maag omkeerde als hij zag ‘wat’ (!) er uit de scholen naar buiten kwam. Mijn maag maakt dezelfde beweging als ik over kinderen hoor spreken alsof het ongedierte is. Het is zelfs niet meer gênant om zo’n uitspraken te doen.

Wat me evengoed verontrust, is dat moslims vandaag veel explicieter zijn in hun godsdienstbeleving. In mijn jeugd waren hoofddoeken zeldzaam. Vandaag zijn vrouwen die hem niet dragen bijna de uitzondering. Wat is er veranderd? Bij moslims in mijn vriendenkring was de reactie op terrorisme eerst: dit heeft niks met de islam te maken. Nubegint men zich af te vragen hoe het komt dat sommigen de koran zo interpreteren. Wat is er aan de hand, vragen zij zich af. Ik hoop – voor hen en voor ons – dat zij het antwoord vinden.

Als ‘halfbloed’ is mijn positie altijd een van buitenstaander geweest. Ik voel me Belg, Vlaming, maar het is me ook vaak duidelijk gemaakt dat ik dat niet ben. Ik voel me verbonden met mijn drie andere vaderlanden. Maar sommige autochtonen willen niet dat ik mezelf positioneer als allochtoon, want ik ben toch ‘een van hen’. Marokkanen zien mij eveneens als ‘een van hun’. Al is het duidelijk genoeg dat ik dat niet ben. En ook onder hen zijn er voor wie halfbloeden niet zouden mogen bestaan.

Aan de andere kant is mijn positie een luxe. Ik ben zowel ‘wij autochtonen’ als ‘wij allochtonen’. Vanuit dat standpunt maak ik mij zeer veel zorgen over wat ik om mij heen zie gebeuren. Ik hou niet van de manier waarop godsdienst een steeds grotere rol in de samenleving speelt. Ik heb het gevoel alsof ik tussen twee vuren sta. Ik ben bang voor terrorisme, geweld, fanatisme, extremisme, van eender welke kant het komt.

Als autochtone vrouw vind ik de boerkin een idioot kledingstuk. Aan de andere kant word ik boos als ik hoor zeggen dat wij Vlamingen veel te tolerant zijn geweest voor allochtonen. Jullie Vlamingen zijn nooit tolerant geweest, zelfs niet tegenover mij. Ik vind wel dat we als Vlamingen veel te tolerant zijn tegenover racisme. Maar ik heb evengoed problemen met allochtonen die te gemakkelijk de kaart van de discriminatie trekken. En als ik op Facebook moslima’s zie discussiëren over de vraag of oogschaduw wel of niet halal is, dan vraag ik me af op welke planeet ik ben.

Er leven in de Rand alleen al een kleine 63.000 mensen van vreemde origine. Die gaan niet verdwijnen. We moeten SAMEN-leven. En dat is een verantwoordelijkheid zowel van ons autochtonen als van ons allochtonen.

TEKST Fatima Ualgasi • FOTO Filip Claessens

Iedereen botst, zonder onderscheid van ras of stand

Ze zijn opgegroeid in de garage die hun vader in 1958 opstartte. De zaak in Zaventem is omgedoopt tot Carrosserie Centrum. Ze werken met zeven personeelsleden en werk is er genoeg. Toch kijken ze met gemengde gevoelens naar de toekomst.

TEKST Patrick Gijssels • FOTO Filip Claessens

Wat zijn de tendensen in de carrosseriewereld en wat zijn de uitdagingen voor jullie familiebedrijf?

'De meeste carrosserieën in België werken zoals wij. Demoneren van stukken, plaatwerk en voorbereiden, gebeurt op diverse werkvloeren. Spuiten gebeurt met de hand in de spuitcabine. Wij zijn mogelijk de laatste generatie ambachtelijke herstellende. Nu al zijn er bedrijven die honderden wagens per week herstellen op een lopende band. Elk personeelslid heeft er zijn vaste stek en deeltaak.'

'Alles evolueert snel. Als iedereen over enkele jaren met een zelfrijdende wagen rijdt, botst er niemand meer. Toch zorgt de technische ontwikkeling niet altijd voor minder schade. Sinds op heel wat wagens parkeersensoren zijn gemonteerd, vervangen we meer dan ooit bumpers. Bestuurders vertrouwen er te veel

op en rijden vaak te snel achteruit. Sommige wagens hebben sensoren die trager aanslaan en dan is het al te laat.'

'De wegeninfrastructuur met verkeersremmers en rotondes zorgt voor minder ongevallen en voor minder zware aanrijdingen. Dat is een goede zaak. Voor ons heeft dit tot gevolg dat we in verhouding meer schade herstellen door aanrijdingen met paaltjes en garagepoorten. Een ander recent fenomeen is het hoge aantal totaal verlies verklaringen (*perte totale*). Bij een ernstig verkeersongeval zijn de kosten in België te hoog om alle technische snuffjes te repareren. Soms zijn er drie tot vier airbags die uitpuffen, gordelspanners die afgaan. Heel wat andere kosten dan vroeger. Technisch gaat het niet om een totaal verlies, want een volledig herstel van de wagen is mogelijk. De wagen krijgt het etiket economisch totaal verlies. De verzekeringsmaatschappij verkoopt 'het wrak' voor veel geld en vaak komt de wagen opnieuw in omloop in Polen of de Baltische staten of nog verder van hier.'

'Een positieve evolutie bestaat erin dat bedrijven ons hun poolwagens toevertrouwen, zeg maar hun reservewagens, en wij met die wagens op onderhoud gaan, banden laten vervangen, en ook alle contacten onderhouden met de bestuurders van de wagens. Het is fijn om vast te stellen dat ook grote ondernemingen willen samenwerken met kleintjes zoals wij. Ook positief is dat we door de grote verzekeringsmaatschappijen erkend zijn als een betrouwbare carrosserie-

hersteller waardoor we voor 70% van de herstellingen niet op een expert moeten wachten. We maken foto's van de schade, voegen ons bestek erbij en sturen alles elektronisch door naar de maatschappij. De goedkeuring volgt elektronisch en we kunnen onmiddellijk aan de slag.'

Zijn de mensen veranderd in al die jaren? Het taalgebruik?

'Een klant op twee is anderstalig. Europese ambtenaren of Poolse bouwvakkers, iedereen botst zonder onderscheid van nationaliteit, religie, ras of stand en komt hier terecht. De samenleving is

MIDDENIN

Hoe armer hoe rijker

Als je wat in het buitenland reist, zie je pas echt hoe slecht onze natuur er aan toe is. Met hier en daar een plukje groen, nauwelijks een zakdoek groot, moeten de wilde planten en dieren het bij ons stellen. Het hoeft dus niet te verwonderen dat ze het zo moeilijk hebben. En het is niet omdat er nog wat natuurgebieden overblijven dat dat ook de beste gronden zijn voor natuur-

ontwikkeling. Onze bodems zijn immers veel te voedselrijk, wat redelijk ongeschikt is voor de planten die erop groeien en voor de dieren die ervan moeten leven.

Dat valt namelijk op in datzelfde buitenland: de meeste soorten vind je op de voedselarmste bodems. Een indrukwekkend voorbeeld daarvan zijn de alpenweiden in Frankrijk of de graslanden in pakweg het

divers en dat toont zich in ons cliënteel. Vorige week heb ik een man getroost die huilde omdat zijn Peugeot 308, aangereden door een andere bestuurder, door de verzekeraar als totaal verlies werd verklaard. Aan de andere kant heb je de man of vrouw met de bedrijfswagen, voor wie een totaal verlies minder belangrijk is. Morgen krijgen ze een andere van hun werkgever.

'De auto is nog steeds het statussymbool, de heilige koe van de gemiddelde Belg. Voor sommige mensen is het bijzonder moeilijk om hun grote (bedrijfs)wagen achter te laten en in een kleine vervangwagen de straat op te rijden. Dat geeft soms ontevredenheid,

maar de afspraken over het type vervangwagen zijn gemaakt door hun verzekeraar of hun werkgever. In het algemeen eisen mensen veel meer van ons dan vroeger. Soms zijn ze onredelijk. Iemand belt en vraagt of hij zijn wagen om 16 uur mag ophalen. We hebben op dat moment de wagen nog niet gekregen en weten zelfs niet wat de schade is. Dagelijkse kost is het. We vermoeden dat anderen veel van hen eisen en ze hetzelfde willen doen. Dat is een trend van de laatste tien jaar. De mentale proble-

men stijgen. Mensen verliezen de pedalen. Ze kunnen de samenleving niet meer aan. Een klant maakt drama omdat hij de volgende dag naar Utrecht moet en de vervangwagen geen gps heeft, waardoor hij er 'onmogelijk' kan geraken. *Ga met de trein*, heb ik hem lachend voorgesteld. Dat is toch onvoorstelbaar, in deze tijden? Enkele kilometers van hier slapen mensen onder een brug en anderen verdrinken in de Middellandse Zee. Een beetje redelijk blijven, toch?

'De auto is nog steeds het statussymbool, de heilige koe.'

Spaanse Extremadura. Ook dichterbij huis, bijvoorbeeld in het kasteelpark van Modave, zie je net hetzelfde fenomeen. Daar vind je de hoogste biodiversiteit op de schrale rotsachtige graslanden veel meer dan in de malse weiden aan de bosranden.

Zo'n verschillende leefgemeenschappen vlak naast elkaar bieden de beste soortendiversiteit. Bossen, schrale en wat rijkere gras-

landen, moerassen, beken en rivieren: zij vormen een bonte mozaïek van bodemtypes en de erbij horende plantensoorten, waar dan weer veel insecten en andere dieren op afkomen.

Als je dat vergelijkt met onze overbemeste landbouwgronden, zowel akkers als weiden, brengen we het er bekaaid vanaf. Het is dan ook logisch dat één van de eerste beheerdoel-

stellingen in echte natuurgebieden mikt op de verarming van de bodem. Het klinkt tegengesteld, maar dat is niet. Dat kan best door het maaien en afvoeren van de (meestal weelderige) vegetatie. Dat het vruchten afwerpt, kun je zien in elk natuurgebied dat gedurende meer dan tien jaar consequent wordt beheerd.

TEKST Herman Dierickx

Vertrouwen, verantwoordelijkheid,

Een écht grote uitdaging, had ik mezelf beloofd. Helemaal uit mijn comfortzone zou ik gaan. De keuze viel op ninpo taijutsu, een traditionele Japanse krijgskunst.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

De drempel naar de dojo in de sporthal van Merchtem was hoog. Zonder artikel voor RandKrant had ik het wellicht nooit aangedurfd. Een van de talloze gevechtssporten of krijgskunsten leek me goed in mijn reeks te passen. Maar welke? Ik liet me adviseren door een vriend die thuis is in de materie. Ninpo werd het. Ik mailde wat met instructeurs Johan Verhellen en Kristof Emmerechts en ging met een gerust gemoed op pad. Het zou een demonstratie worden en hier of daar iets uitproberen. Of zo had ik het toch begrepen.

DREMPELS EN MEEVALLERS

Drempel. Ik ben de enige vrouw op de mat.

Heel even voel ik me onwaarschijnlijk klein, vrouwelijk en vooral slap in de spieren.

Meevaller. De opwarming bestaat niet uit 100 rondjes lopen en 100 keer pompen. Wel spieren loswerken, vallen en rollen, lenigheid. Voor die lenigheid krijg ik een compliment. Het compenseert het gebrek aan kracht dat vast flagrant zal blijken.

Drempel. We boksen tegen een kussen. Mijn armspieren blijken waardeloos. Genant als je tegenstander nauwelijks impact voelt. Omgekeerd zet ik me schrap als ik het kussen vast heb, of ik ga bij elke slag roemloos tegen de vlakke.

Meevaller. Trappen is leuk! Ik ontpop me niet tot een natuurtalent, maar mijn benen laten me al minder hard in de steek. Twee uur train ik. Rollen, boksen, trappen, ontwijken, werpen, klemmen,... De training verloopt iets rustiger dan anders, met oog voor basistechnieken en een ruim pallet aan wat ninpo zoal inhoudt. Met mijn eigen beeld van een demonstratie in gedachten, heb ik nagelaten reservekleding mee te brengen. *Big mistake*. Heb ik ooit zo intens zoveel spieren op zoveel manieren getraind?

JEZELF LEREN KENNEN

'Ninpo is een krijgskunst, geen gevechts-

sport', zegt Johan Verhellen. 'Het gaat niet om 30 technieken waarmee je je kracht test in een ring. De varianten in ninpo kun je niet in één leven leren. Hoe hoog je niveau ook wordt, het blijft een uitdaging.' Kristof Emmerechts: 'In ninpo leer je jezelf kennen: je sterke kanten en je beperkingen. Als je weet wat je beperkingen zijn, ben je je beter bewust van wat je kunt.' Johan en Kristof trainen al 25 jaar samen en hebben hetzelfde niveau. 'Maar we zijn heel verschillend, zowel fysiek als van karakter. Johan kan op kracht trainen. Om hem aan te kunnen, moet ik het van mijn technieken hebben.' Een slechte zaak is dat niet. Wie niet kan terugvallen op kracht, is verplicht om de technieken tot het uiterste te verfijnen.

VERTROUWEN EN VERANTWOORDELIJKHEID

Iemand valt aan. Je ontwijkt, pakt een hand, draait weg, klemt arm, buigt voorover. Als je alles goed doet, werp je je tegenstander vlot over je rug. Aanval afgeweerd. Ik oefen nauwgezet en als Kristof mooi blijft staan tot ik alle stappen van de beweging netjes heb afgewerkt, gaat hij effectief plat op de mat. Eerst denk ik dat hij voor het goed van mijn eigenwaarde even over mijn schouder tuimelt. Had gekund, want ik voel best dat

DE TIP VAN DE EXPERT Kies een buddy!

Vind je het moeilijk om 's avonds aan de sofa te weerstaan?

Misschien heb je nood aan een buddy: een vriend(in), buur of collega die samen met jou gaat bewegen. De kans dat je afhaakt, is kleiner, want je wil je buddy niet teleurstellen. Bovendien is samen sporten zoveel leuker dan alleen.

An Bogaerts, PortaAL (Poort naar een Actieve Levensstijl), KU Leuven.

Eerlijk is eerlijk

Van 5 tot 15 oktober is het de week van de fairtrade.

Bedoeling: de eerlijke handel met ontwikkelingslanden promoten.

TEKST Karla Goetvink

amusant klusje. Leg de blanke amandelen op een bakplaat in een oven die is voorverwarmd tot 175 graden. Roer ze na 4 minuten om en laat roosteren tot ze aan beide zijden goudbruin zijn. Bestrooi met zout en eventueel chilipeper.

BANANENPANNENKOEKEN

Het bekendste fairtradeproduct is waarschijnlijk de banaan. Je vindt ze tegenwoordig in zowat elke supermarkt. Je kan er lekkere pannenkoeken mee maken. Het eenvoudigste recept luidt: neem een goed rijpe banaan en een ei. Prak de banaan en kluts er het ei onder. Verhit een lepel neutrale olie in een pannetje en schep er twee eetlepels beslag op. Strijk uit tot een pannenkoek van een halve centimeter dik. Oefen geduld: draai pas om wanneer er kleine putjes in het deeg verschijnen en het deeg gestold is.

De pannenkoeken zijn pas echt eerlijk voedsel als je er ook op let vanwaar je eitjes komen. Kies voor je eigen kippen of voor biologisch, dat is het diervriendelijkste.

ZONDER EI

Je kan natuurlijk ook de eitjes weglaten. *Vegan banana pancakes* zouden het van het zijn aan de Amerikaanse westkust. Pureer daarvoor een kop (Amerikaanse inhoudsmaat, een grote koffiekop van 250 ml) haveremout en anderhalve kop sojamelk met de mixer of in een blender. Voeg dan twee bananen, een halve kop bloem en een eetlepel bakpoeder toe. Bakpoeder is niet nodig als je zelfrijzende bloem gebruikt. Om alles op smaak te brengen, kruid je naar believen bij met een eetlepel suiker, een snuifje zout, wat vanille of kaneel. En ik vind dat kokosolie om te bakken ook nog dat tikkeltje extra geeft. Maak kleine pannenkoekjes (10 tot 12 cm doorsnede) en laat ze goudbruin bakken in genoeg olie op een heel laag vuur. In de VS serveren ze dit met ahornsiroop, maar de kinderen vonden hazelnootpasta of zelfgemaakte confituur ook heel lekker. Smakelijk!

Heel wat van onze consumptiegoederen komen uit die landen, maar de mensen die ze maken, krijgen er vaak geen leefbaar loon voor. Door fairtradeproducten te kopen, kan je er als Westerse consument wat aan doen. De tijd dat ik om de goede zaak te steunen in het jeugdhuis in de Chileense wijn van de wereldwinkel vloog en dat de dag nadien stevast met hoofdpijn bekocht, is voorbij. Het aanbod maakte een grote sprong voorwaarts. Een product van superieure kwaliteit is de Palestijnse couscous. Hij is gemaakt van tarwekorrels die gekookt en in de zon gedroogd worden. Dan worden ze vermalen en tot bolletjes gerold. De korrel is redelijk grof, en daardoor vind ik hem minder geschikt voor warme bereidingen, maar voor een koud bijgerecht dient hij uitstekend.

COUSCOUSSALADE

Breng 400 ml water met wat zout, olijfolie en een teentje geperste look aan de kook en giet over 350 g couscous. Bedek met een keukenhanddoek tot alle water is opgenomen. Maak de korrels los met een vork. Hak gelijke hoeveelheden platte peterselie, koriander en munt fijn, van elk minstens 3 eetlepels. Heb je dit niet in huis: ook andere groene kruiden als rucola, basilicum of bieslook kunnen dienen. Meng en proef of er nog zout, citroensap of iets pikants bij moet. Je kan er ook nog een snee feta of een halve gepekeld citroen in stukjes ondermenen. Ook geroosterde amandelen zijn hier heel lekker bij. Als er nog een bruin vliesje rond de noten zit, moet dat eerst weg. Dat kan door ze even in kokend water te leggen. Als je er dan op pitst, floept de noot uit het velletje: een

volharding

al die kerels mild met me zijn: ik word gerespecteerd als beginner. Mijn schroom wordt vakkundig weggewerkt. 'We hebben allemaal ooit op die plek gestaan. En met elke nieuwe techniek staan we daar opnieuw.' Ik probeer het nog eens. 'Ai!' roept Kristof en ik reageer met een verschrikte 'oei!'. 'Geen nood', zegt hij. 'De klem zat goed.' Ik voel een vreemde mix van macht – je kunt effectief iemand die fysiek veel sterker is afweren en controleren – en verantwoordelijkheid – je moest maar iemands arm breken. De instructeurs knikken: 'Het is een kwestie van vertrouwen en verantwoordelijkheid.'

WAARDEVOL

Of ik ooit de volharding zou opbrengen om dit soort technieken te verfijnen, kan ik na een les niet zeggen. Wel heb ik met deze discipline iets totaal nieuws ervaren. Iets waardevols. Iets waarvan ik best graag de finesses zou kennen, mócht het goed komen met die volharding, dus.

Opvangcentrum in Zaventem

‘Na tien maanden **alweer dicht**’

Bedrijfspark Keiberg in Zaventem.

Tussen de torens van economische bedrijvigheid, staat nummer 40.

In het leegstaande gebouw van ING werd een asielcentrum ingericht.

Opening: maart 2016. Sluiting: december 2016. Wat is er in de tussentijd gebeurd?

TEKST Patrick Gijssels • FOTO Filip Claessens

Tussenmuren bouwen, stapelbedden aanslepen, vast tapijt leggen, een waslokaal, douches en een ontspanningsruimte inrichten. Er is geen tuin, enkel een stuk oprit met parking in asfalt. Op deze onwaarschijnlijke plek startte Fedasil in maart 2016 een open centrum voor 250 asielzoekers. Bij de start hielden heel wat betrokkenen hun hart vast. Enkele bedrijven plaatsten bijkomende nachtcamera's.

Dan is het zover: sinds maart 2016 zingen ouders slaapliedjes voor hun kinderen en roken mannen met donkere ogen sigaretten voor de hoofdingang. Ze kijken vaak voor

zich uit. Of naar hun afgebeten nagels. Als ze iemand ontmoeten, lachen ze de witte tanden bloot. Wie zijn ze? Wat doen ze in het centrum? En wat gebeurt er met hen als het centrum op het einde van dit jaar verdwijnt, even plots als het ontstond?

UIT EERSTE HAND

‘De eerste dagen in het centrum waren vervelend. Je wilt een nieuw leven starten maar je kent niemand en je hebt weinig gesprek’, zegt Shabir Ahmad Kazemi, 22 jaar. ‘Nu zijn we allemaal vrienden, Fedasilpersoneel en de asielzoekers. Het leven is hier vriendelijk. In Afghanistan is je leven niet veilig. Mijn vader werkte voor het ministerie van Binnenlandse Zaken. In 2015 hebben vijanden van mijn vader ons huis aangevallen. We weten niet of het Taliban waren. Toen ben ik gevlucht. Ze hebben hem meegenomen. Nooit hebben we nog iets van hem vernomen. Mijn moeder, twee broers en drie zussen zijn nog steeds in Afghanistan. Dat is stresserend. Ook het wachten op de uitslag van mijn asielprocedure bezorgt mij stress.’

Shabir spreekt al behoorlijk Nederlands door zijn taallessen. ‘Elke lessencyclus Nederlands is een succes’, zegt Ruth de Ruijter van de externe communicatie van Fedasil. Naast de lessen zijn

ook de conversatietafels met Nederlandstaligen een succes. Daar weet Viviane alles van.’

‘We hebben een Café Combinne opgestart in Zaventem omdat anderstaligen – buiten de lessen Nederlands – meer willen oefenen’, zegt Viviane Michiels, mede-oprichtster van de afdeling in Zaventem en vrijwilliger in verschillende organisaties. ‘Heel wat deelnemers verplaatsen zich ook naar de Café Combinne in Diegem en Kortenberg. Naast asielzoekers en vluchtelingen heb je er ook Europese ambtenaren en buitenlanders die in firma's werken, en uiteraard Nederlandstaligen.’

Wie zijn de asielzoekers in Zaventem en wat krijgen ze van Fedasil?

‘Op dit moment zijn er 225 asielzoekers’, zegt Ruth de Ruijter. ‘129 alleenstaande mannen, 8 alleenstaande vrouwen en 20 families waarvan 51 schoolgaande kinderen. Alle kinderen lopen school in deelgemeenten en in Zaventem zelf, zowel in het gemeenschaps- onderwijs als in het katholieke net. Asielzoekers verblijven hier gemiddeld zes maanden. Ze komen vooral uit Afghanistan, Irak en in mindere mate Syrië. Naast *bed*, *bad* en *brood* krijgen ze sociale, juridische en medische bijstand en een kleine geldsom per week. Volwassenen krijgen 7,40 euro per week. Per kind jonger dan 12 jaar krijgen ze bijkomend 4,50 euro per week en 7,40 euro per week voor kinderen ouder dan 12 jaar. Voor kinderen ouder dan 12 jaar die niet naar school gaan, is het bedrag 4,50 euro per week.’

GENTRE D'ACCUEIL DE ZAVENTEM A NOUVEAU FERMÉ APRÈS DIX MOIS

Le zoning industriel du Keiberg. Le numéro 40 est situé entre les tours consacrées à l'activité économique. Fedasil a ouvert un centre pour 250 demandeurs d'asile dans l'immeuble inoccupé d'ING. Ouverture en mars 2016 et fermeture en décembre 2016.

Que s'est-il passé dans l'intervalle? Qui sont ces demandeurs d'asile? Que font-ils? Comment le quartier réagit-il? 'Il y a actuellement 225 demandeurs d'asile. Tous les enfants vont à l'école à Zaventem. Les demandeurs d'asile séjournent

en moyenne six mois ici. Ils viennent principalement d'Afghanistan, d'Irak et, dans une moindre mesure, de Syrie. Outre un lit, un bain et du pain, ils reçoivent aussi une assistance sociale, juridique et médicale et une petite somme d'argent', explique Ruth de Ruijter de Fedasil. Shabir Ahmad Kazemi: 'Notre patrie reste notre patrie, où que nous soyons. L'Afghanistan me manque et malgré tout, je veux construire ma vie ici, je veux aller de l'avant.' Shabir travaille depuis peu dans un hôtel situé à proximité.

Hoe was de reactie van de bedrijven en van de bevolking toen het centrum opende?

‘Heel positief. Konica Minolta zorgde voor chocolade en toonde oprechte interesse. De andere overbuur, Lease Plan, vroeg wat we nodig hadden en zamelde vervolgens kledij in. Het was een warm onthaal. Onmiddellijk hebben vrijwilligers uit de buurt zich gemeld. De kerngroep bestaat uit 15 personen die lessen Nederlands geven, voor kinderanimator zorgen, kleren inzamelen en deelnemen aan het naaiatelier dat Viviane Michiels opstartte. Voor Fedasil is deze groep erg belangrijk. Je kan erop rekenen, je kan er vlot mee communiceren en ze hebben begrip voor de regels die wij voor het centrum opstelden. Iedereen is sinds

Ruth de Ruijter, Viviane Michiels
en Shabir Ahmad Kazemi.

de start supergemotiveerd. Ook de gemeente en de politie werken goed met ons samen.'

Hebben jullie nog vrijwilligers nodig?

'Als de asielzoeker erkend wordt als vluchteling, moet hij of zij binnen twee maanden elders gaan wonen. Het statuut van vluchteling valt echter niet in goede aarde bij heel wat verhuurders. Daarom zoeken we vrijwilligers die helpen bij de zoektocht naar een woning. We kunnen ook nog animatoren gebruiken die tijdens het weekend met de kinderen bezig zijn.'

Wat doet een asielzoeker tijdens de dag?

'Naast deelnemen aan begeleide uitstappen kan iedereen ook individueel op stap gaan. Heel wat mensen willen de handen uit de mouwen steken en helpen spontaan mee met allerhande karweitjes: auto's uitladen, papieren knippen. Voor enkele taken zoals ramen en kleding wassen, betalen we 1,90 euro per uur. Omdat er zo veel kandidaten zijn, is er een beurtrol opgesteld. Sinds een tijdje zijn er procedures in verband met werkvergunningen afgerond zodat asielzoekers die wachten op hun beslissing werk kunnen zoeken en dat doen ze ook. Sollicitatiebrieven opstellen, op gesprek gaan. Dat neemt veel tijd. Uiteraard zijn er ook taallessen en activiteiten met vrijwilligers.'

Wat is jouw droom Shabir, en welke boodschap heb je voor de lezers van Randkrant?

'Je thuisland blijft je thuisland, waar je ook bent. Ik mis Afghanistan en toch wil ik hier mijn leven opbouwen', zegt Shabir Ahmad Kazemi. 'Iedereen heeft een doel in zijn leven en ik wil vooruit. Nu ik een werkvergunning heb, zal ik alle mogelijke werk aannemen. Mijn droom is om bij de politie te werken en door studie en examens hogerop te raken en politicus te worden. Bij ons werkt dat zo. Indien ik terug moet naar Afghanistan zal ik opnieuw vanaf nul moeten beginnen. Aan de lezers wil ik het volgende kwijt: sommige mensen zijn bang van asielzoekers en vluchtelingen en ook om die reden willen ze hen geen werk geven. Dat is onterecht. Geef de mensen een kans! Ik ben enkel verantwoordelijk voor mijn eigen daden, niet voor die van anderen. Vluchtelingen en asielzoekers zijn geen terroristen.'

'Hoe zou ik willen dat mensen mij behandelen als ik in hun plaats zou zijn?', zegt Viviane Michiels. 'Die vraag moeten we ons stellen. Iemand die alles achterlaat doet dat niet zomaar. Het is waar dat het crisis is bij ons. Maar het beetje dat een vluchteling vraagt, zal de crisis niet groter maken.'

Enkele mannen badmintonnen op het asfalt, vrouwen met hoofddoek zitten op stoelen en

praten met elkaar. Kinderen rijden met de fiets. Niet voor lang meer. Het federale kernkabinet besliste om 30 asielcentra te sluiten waaronder Overijse, Vilvoorde en Zaventem. 'De instroom van asielzoekers kent een terugval van 6.360 in september 2015 naar 836 in mei 2016. De overeenkomst met Turkije werkt. De gemiddelde instroom is 45 per dag, terwijl er 145 de opvang verlaten. We moeten ons dus aanpassen', zegt staatssecretaris Theo Francken (N-VA).

'Het centrum sluit maar dat maakt niet veel uit,' zegt een asielzoeker. Of het nu door de sluiting is of door de procedure, we blijven hier in ieder geval niet lang.'

De kinderen zullen hun trimester niet kunnen afmaken als het centrum eind december de deuren sluit?

'Dat is voor mij persoonlijk het pijnlijkste element van de sluiting', zegt adjunct-directeur Koen Van Rompaey. 'Het centrum zal leeg zijn op 31 december 2016, wat inhoudt dat de asielzoekers drie tot zes weken vooraf verdeeld worden over andere centra in het land. Naar school blijven gaan in Zaventem zal niet lukken. Heel spijtig is dat.'

PS: Shabir Ahmad Kazemi werkt sinds kort in een nabijgelegen hotel. Hij wast af en helpt bij het ontbijt.

Schoonheid, poëzie, destructie

'Zou het kunnen dat ik zonet overleden ben? Weet jij daar iets van?' Op 13 mei 1988 viel jazzmuzikant Chet Baker uit het raam van een hotel in Amsterdam. *Chet* plooit de luttele seconden vrije val vlak voor zijn dood open tot een universeel Icarus-verhaal.

TEKST Ines Minten • FOTO Kurt Van der Elst

Verwacht geen biografie van Chet Baker, maar een ode aan hem en al die andere mooie, jonge muziekgoden voor wie het leven altijd dat tikje te moeilijk bleek. 'Het basisidee voor de voorstelling is voortgekomen uit het enorme contrast tussen de schoonheid en de poëzie van Chet Bakers werk en zijn destructieve levenswandel', vertelt muzikant, acteur en theatermaker Tom Vermeir.

TIMESTRETCH

De Amerikaanse trompettist en zanger liep over van het talent. In de jaren 50 groeide Chet Baker uit tot een jazzicoon. Zijn knappe uiterlijk droeg nog bij tot zijn succes, maar een hardnekkige heroïneverslaving bracht hem meer dan eens op de rand van de afgrond. Hij verpandde zijn instrumenten om aan drugs te komen, kwam verscheidene keren in de gevangenis terecht en werd uit verschillende landen verbannen. Ook zijn dodelijke val in Amsterdam was hoogstwaarschijnlijk het gevolg van heroïnegebruik. In die laatste

ogenblikken van zijn leven, speelt de muziektheatervoorstelling *Chet* zich af. 'Wat als we die enkele seconden tussen val en smak uitrekken?', vroeg Vermeir zich af. Wat als Baker de kans kreeg om de balans op te maken? Wat vond hij dat er goed is gegaan? Waar is het misgelopen?

BABBELEN EN BOURGOGNE

Vermeir legde zijn idee voor bij Compagnie Cecilia, het Gentse theatergezelschap waarvan hij nu al enkele jaren deel uitmaakt, en werd onmiddellijk met regisseur Koen De Sutter aan tafel gezet. 'Koen is een even grote Chet Baker-fan als ik. Met hem heb ik aan de tekst gewerkt, die eigenlijk ontstaan is uit babbeltjes, plaatjes opleggen, fragmenten voorlezen, lekkere bourgogne en goed eten. Op basis hiervan heeft Koen de definitieve tekst geschreven.' Het manuscript bevat een aantal anekdotes uit het leven van Chet Baker, maar die hebben de makers bewust vaag gehouden. 'Zo wordt de hoofdpersoon een soort universele poëet die ook allerlei andere te vroeg gestorven muzikanten vertegenwoordigt. Denk aan Amy Winehouse, Jimi Hendrix of Luc Devos.'

SCHIJNBARE EENVOUD

Op hetzelfde moment werkte Vermeir met drie andere muzikanten aan de muziek voor de voorstelling. Met Dag Taeldeman en Frederik Heuvinck zat hij tien jaar in de glamrockband A Brand. Ze kregen versterking van Ben Brunin, bassist van onder meer Vive la Fête. 'Met hen heb ik gezocht naar een passende muziekstijl. We zijn vertrokken van de standards die Chet Baker groot hebben gemaakt, zoals My Funny Valentine, Angel Eyes en The Thrill is

Gone. We hebben de arrangementen herwerkt door alle jazzakkoorden eruit te gooien en het geheel te herleiden tot de basistoonladder. Dat geeft een kaal, bevreemdend, mooi resultaat. Helemaal in de geest van de schijnbare eenvoud waar Bakers melancholische lyriek mee gepaard gaat. Ik vind hem echt een ongelofelijke muzikant.'

De muziek staat in *Chet* overigens niet zomaar in functie van de tekst: beide staan als volwaardige facetten naast elkaar en nemen de voorstelling geregeld van elkaar over. 'De vertelling is abstract en poëtisch. Dat heeft als gevolg dat het publiek ook niet altijd met elk woord mee is. En dat hoeft ook niet. Op zulke momenten neemt de muziek je mee. Het volgende ogenblik trekt de muziek zich wat terug en komt de tekst op de voorgrond.'

VERRIJKING

'Ik hoop dat ik nog een keer met Koen kan samenwerken, want het was een bijzonder fijn proces. Compagnie Cecilia heeft doorgaans een heel kenmerkende stijl; het erfgoed van Arne Sierens, zeg maar. Via onze samenwerking is er nu een heel andere manier van theatermaken het gezelschap binnengesloopen. In een regie van Arne sta je vanaf de eerste dag op de vloer: hij laat een voorstelling groeien uit improvisatie. Een tekst van Koen groeit uit praten en ideeën uitwisselen. Die verschillende benadering zorgt voor intrinsiek andere voorstellingen.'

DO • 6 OKT • 20.30

Chet

Compagnie Cecilia
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

© DANNY WILLEMS

Liefde als een zijden doekje

DANS

Verwacht geen duidelijke boodschap of ultieme definitie van de liefde in *Speak low if you speak love* van **Ultima Vez**. Vastleggen en benoemen is net niet wat choreograaf **Wim Vandekeybus** met zijn voorstelling wilde doen. 'Kan ook niet', vindt hij. Wat is liefde? Op die vraag bestaat geen antwoord. 'En het zou spijtig zijn als dat wel zo was. De liefde brengt heel veel met zich mee: mooie én slechte dingen.' Zeemzoet mag niet, want dat moeten we al te vaak verdragen. Dubbelzinnigheid is alles, want het is tenminste echt. In het begin van de voorstelling komt een danser de scène op met een lang, dik touw in de handen. Over zijn gezicht is een dun sjaaltje geknoopt. 'Zoals in het schilderij *Les Amants* van Magritte. Ik heb dat altijd een sterk beeld gevonden', zegt Vandekeybus. Even later bewegen acht gezichtloze performers door elkaar. Hulpeloos en alleen lopen ze verloren in onvervuld verlangen. 'Soms is het belangrijker om iets niet te zien of het te verbergen. Zodra iets wordt ingevuld, stort er veel in elkaar. Liefde heeft ook geen gewicht: ze is als een

zijden doekje dat ergens voor hangt.' Pas wanneer één van de dansers de sjaal afdoet, ontstaat een duet met een meisje. Hij gaat achter zijn verlangen aan: 'Maar zodra hij heeft wat hij wil, wordt het te veel en wordt hij erdoor opgegeten.'

De titel van de voorstelling is in oorsprong een citaat van Shakespeare. 'Het is een heel eigen leven gaan leiden in de wereld van de jazz.' Daardoor is *Speak low if you speak love* een uitstekende titel voor een voorstelling van Ultima Vez. Bij Vandekeybus bestaat niets uit één enkele laag. 'Misschien combineer ik soms zelfs te veel ideeën, maar dan denk ik: *Dat idee van dat bos! Dat past hier prima bij!*' De muziek in *Speak low* is van **Mauro Pawlowski**. Op de scène wordt hij geflankeerd door gitarist **Elko Blijweert**, drummer **Jeroen Stevens** en zangeres **Tutu Puoane**. 'Tutu's personage heeft veel macht. Alles in de voorstelling vertrekt van haar: zij incorporeert de liefde.' • IM

ZA • 15 OKT • 20.30

Speak low if you speak love

Ultima Vez/Wim Vandekeybus
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Avontuurlijke jazz

JAZZ

Liefhebbers van veelzijdige jazz zijn verwittigd.

Ewout Pierreux Group feat.

Marcus Wyatt spelen in de Rand. Jazzpianist **Ewout Pierreux** verscheen de voorbije jaren in tal van formaties op de podia, hij is een bijzonder gewaardeerd artiest. Toots Thielemans, Bert Joris, Frank Vaganée, Joost Zweegers en andere, bekende Belgische jazzmusici deden een beroep op hem. Nu verschijnt hij aan de zijde van de uitzonderlijke Zuid-Afrikaanse trompettist **Marcus Wyatt**.

Pierreux ontmoette de Zuid-Afrikaan in 2004 tijdens de tournee It began in Africa. De 45-jarige trompettist uit Port Elisabeth en de 38-jarige Vlaams-Brabander leerden elkaar kennen via zangeres Tutu Puoane tijdens het Grahamstown Jazz Festival, een jaarlijkse ontmoetingsplek voor Zuid-Afrikaanse en internationale jazzmusici. Drie weken later speelden ze hun eerste concert in Johannesburg. Intussen hebben ze samen talloze concerten gespeeld. Wyatt is een bekende naam in de hedendaagse Zuid-Afrikaanse jazz. Hij verblijft de laatste jaren regelmatig in Europa om projecten uit te werken met lokale musici. In 2014 vond een eerste kleine tournee in België plaats. De lovende reacties van toen zorgden ervoor dat er een vervolg kwam. Samen met **Steven Delannoy** (tenor- en sopraansaxofoon), **Teun Verbruggen** (drums) en **Romy Brauteseth** (bas) brengen ze een aantal bestaande en nieuwe composities van de verschillende bandleden samen en smeden het tot een krachtig geheel. • MC

Ewout Pierreux group feat. Marcus Wyatt

DO • 27 OKT • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

VR • 28 OKT • 20.15

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

© GREGORY FRANZ

Congo, een zelfportret

EXPO

Als het over Congo gaat, is dat vaak over politieke conflicten en de bloederige geschiedenis, maar het land heeft ook een interessante, levendige kunstscène. Congo Art Works toont schilderijen en tekeningen die gecreëerd werden door Congolese artiesten na 1968. Portretten, landschappen en geestige allegorieën worden afgewisseld met historische figuren, stadstaferelen en tekeningen die commentaar leveren op maatschappelijke of religieuze kwesties. Net als muziek is beeldende kunst sterk verweven met het dagelijkse leven en weerspiegelt ze wat leeft bij de bevolking. De expo, die is samengesteld door antropologe **Bambi Ceuppens** en kunstenaar **Sammy Baloji**, maakt de vergelijking met oudere kunst en andere genres uit Congo aan de hand van historische voorwerpen, foto's en tekeningen. Men mag dan wel traditionele abstracte patronen meer en meer inruilen voor figuratieve kunst en het renaissanceperspectief, de rol van kunst in de Congolese samenleving is niet zo sterk veranderd. • LVL

7 OKT TOT 22 JAN

Congo Art Works:
popular painting

Brussel, Bozar, www.bozar.be

Verlangen doet **lijden**

THEATER

In tijden waarin de Amerikaanse presidentskandidaat Donald Trump dreigt met het bouwen van een muur op de grens met Mexico is het verhaal van 'den doodendraad' des te aangrijpender. Wie tijdens de Eerste Wereldoorlog aan deze met 2.000 volt geladen scheiding tussen Nederland en België bleef plakken, betaalde het met zijn leven.

In *Petrus en den doodendraad* geeft **Jo De Meyere** gestalte aan Petrus, een verwarde grijsaard die oude verhalen opdist over zijn grote liefde Marie. Liefde in tijden van oorlog is sowieso niet evident, maar hun relatie wordt quasi onmogelijk gemaakt wanneer de Duitsers de elektrische draad net op de grens tussen zijn en haar dorp spannen. De Meyeres warme, weemoedige stem brengt het stoffige verleden tot leven, al wint de meer wenselijke versie het soms van de waarheid. Tegenspeelster **Sofie Palmers** hoort het aan. Is ze zijn verzorgster, kleindochter of vleesgeworden verbeelding? Of is zij de stem van zijn geweten?

INGEHOUDEN EN INTENS

Guido Van Meir schreef dit stuk met in het achterhoofd de verhalen van zijn grootvader die tijdens de oorlog mensen over de grens smokkelde. Het zou een voorspelbaar romantisch drama kunnen opleveren, maar de strakke regie van **Stefan Perceval** en het indrukwekkende samenspel van De Meyere en Palmers maken dit stuk tot een *must see*.

Jo De Meyere staat al veertig jaar op de planken, Sofie Palmers is relatief nieuw. In een

interview zegt De Meyere dat haar frisse aanpak hem aangenaam heeft verrast. Hij bewondert Palmers' naturel en het talent om dit stuk te brengen alsof ze amper toneel speelt. Zelf speelt hij opvallend ingehouden en intens. Met zijn subtiele mimiek en zachte praten, belichaamt hij het verdriet en het onvervulde verlangen dat overlevers tekent.

DE ESSENTIE

Zo schetst Stefan Perceval niet alleen een beeld van die ellendige Grote Oorlog, hij toont ook hoe een maatschappij, door letterlijk een draad te spannen, mensen uit elkaar kan drijven en levens kan bepalen. 'Als theatermaker ben ik geïnteresseerd in de verhalen achter de mensen, in de ziel van die mensen,' aldus Perceval.

Petrus en den doodendraad ging in première in 2014 en was het visitekaartje van Perceval als nieuwe artistiek leider van Het Gevolg. Daarvoor acteerde, regisseerde en schreef de jongste van de broers Perceval. Hij liet zich opmerken door locatieprojecten en voorstellingen waarin hij onervaren, 'moeilijke' of andersvalde jongeren tot indrukwekkende spelers wist te regisseren.

Picasso in 3D

EXPO

De komende maanden kan je in Bozar terecht voor een tentoonstelling die inzoomt op het driedimensionale werk van de Spaanse meester **Pablo Picasso** (1881-1973). De grootste schilder van de 20e eeuw was ook een begenadigd ontwerper van driedimensionale beelden.

De tentoonstelling is een uitloper van de grote overzichtstentoonstelling *Picasso Sculpture* die vorig jaar plaatshad in het Museum of

Modern Art in New York. Aan die tentoonstelling werkte ook het Musée Picasso in Parijs mee, en dat is ook de partner waarmee Bozar in zee ging voor deze tentoonstelling. Curatoren **Virginie Perdriot** en **Cécile Godefroy** brengen meer dan 80 beeldhouwwerken in dialoog met schilderijen, keramiek, foto's en kunstvoorwerpen uit Picasso's privéverzameling.

Picasso zijn passie voor de beeldhouwkunst bleef bijna zijn hele carrière intact. Hij beoefende de discipline met tussenpozen, maar ook met overgave. Hij had er geen officiële opleiding voor genoten, maar dat maakte dat het beeldhouwen hem misschien nog meer dan het schilderen toeliet om zijn experimenteerdrijf bot te vieren. Dat uit zich in

de stijlen waardoor hij zich liet beïnvloeden, maar ook in de enorme variëteit aan materialen. Onder de vaardige handen en de feilloze blik van de geniale kunstenaar werd alles omgevormd of geassembleerd tot bustes van vrouwen of goden, speelse, intrigerende of komische beelden van dieren, menselijke figuren, muziekinstrumenten, of hybride combinaties van dat alles. Niemand kon zoals Picasso met zulke trefzekerheid – en met een lijnenspel dat nu eens eenvoudig en dan weer complex oogde – figuren creëren die twijfelden tussen archetype en karikatuur.

En natuurlijk kwam het ook tot een kruisbestuiving tussen beeldhouw- en schilderwerk. Terwijl zijn composities op het doek

De recente vloedgolf aan producties over de Eerste Wereldoorlog toonde al dat oorlogsgroter op scène brengen geen evidente zaak is. In *Petrus en den doodendraad* wijkt Stefan Perceval geen moment af van de essentie en heeft hij het stuk ontdaan van alle theatraliteit. Het erg sobere decor dat uit niets meer dan een houten zitblok bestaat, de pakkende muziek en de uitgepuurde tekst beklijven des te meer. • LVL

Petrus en den doodendraad

Het Gevolg

DO • 6 OKT • 20.30

Tervuren, GC De Warandepoort, 02 766 53 47

DO • 13 OKT • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Drie van **trio**

MUZIEK

Een trioetje, en niet zomaar eentje, vormen

Jean Blaute, Jean-Marie Aerts en Eric Melaerts met 3. Samen delen ze hun gitaargekte en een ontembare goesting om met muziek grenzen te verleggen. Het is niet de eerste keer dat ze samen op het podium staan. De voorbije jaren hebben ze met het programma *Gedeelde Adoraties* elkaar afgetast en kijk... ze zijn er klaar voor om als trio op tournee te gaan. Dat ze samen harmonieuze klanken uit hun gitaren weten te toveren, daar kan je van op aan. Het zijn klanken die de kans hebben gekregen om met de jaren te rijpen en misschien net daardoor een bijzonder aangename nasmaak krijgen. • ND

3

Jean-Marie Aerts, Jean Blaute & Erik Melaerts

ZA • 1 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 14 OKT • 20.30

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

WO • 26 OKT • 20.30

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre, 02 371 22 62

ZA • 29 OKT • 20.00

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Koud kindje

Alleen al voor de titel van dit stuk zouden ze **Hanneke Pauwe** een prijs mogen geven. Pauwe maakt al jaren jeugdvoorstellingen waarin af en toe met een scherp fileermes door de zachte poëzie heen wordt gesneden. Niet zelden helpt de zoetzure smaak van het sprookje haar om het jonge publiek en zijn ouders helemaal ongemerkt een kritisch wereldbeeld op te lepen, en dat is nu niet anders. In *Het Laatste Kind* besluit een tovenaarsechtbaar dat hun creatie – de mens – niet het verhoopte succes is geworden. Er wordt op de wereld door hem te veel rampspoed veroorzaakt. Er mogen bijgevolg geen nieuwe kinderen meer bij, en dus gaat het laatste kind onherroepelijk in de diepvries. Alleen zusje Kimberly zou nog redding kunnen brengen, maar daarvoor heeft ze wel nood aan wat menselijke warmte om de situatie te kunnen ontdooien. Naast de overtuigende actrices **Griet Dobbelaere** en **Eva Schram** zijn op de scène ook videofragmenten en figurentheater te zien. Samen is dat goed voor behoorlijk wat humor, sterke tekst en visuele vondsten. Maar je blijft gewaarschuwd: dat alles komt niet zonder sinistere decors, duistere episodes en zwarte magie. • MB

ZA • 22 OKT • 19.00

Het Laatste Kind

Hanneke Pauwe & Villanella

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

soms op een verbluffende manier een sculpturale dimensie kregen, ging Picasso ook zijn beelden beschilderen. Het verband tussen beide disciplines wordt in het tentoonstellingsparcours ook verder duidelijk gemaakt door de presentatie van schetsen en maquettes die het hele creatieve proces documenteren. Alles bij elkaar krijg je zo een tentoonstelling die getuigt van een onuitputtelijke vormtaal, die boeit door de vele variaties op verschillende thema's, en die de bezoeker tegelijk inspireert en vrolijk stemt. • MB

26 OKT TOT 5 MAA

Picasso. Sculptures

Brussel, Bozar, www.bozar.be

Ontluiking

GROOT-BIJGAARDEN De Franse geestelijke Jean-Baptiste de La Salle (1651-1719) wijdde zich zijn leven lang aan de geestelijke ontwikkeling van kansarme kinderen en maakte, samen met zijn Broeders, onderwijs toegankelijk voor kinderen van arbeiders, dagloners en armen. Vanuit zijn pedagogische visie ondersteunt het VLP (Vlaams Lasalliaans Perspectief) scholen en andere organisaties. De kapel uit 1924 op de site van hun hoofdkwartier in Groot-Bijgaarden werd in 2011 getransformeerd tot Kapel van de Ontluiking, een eigentijdse sacrale ruimte. Interieurarchitectenbureau TCCT was met het ontwerp van een sacrale ruimte niet aan zijn proefstuk toe, maar dit project werd een totaal nieuwe zoektocht. Doelstelling was een ruimtelijke beleving te creëren waar de bezoeker tot bezinning en gelukzalige rust komt en 'anders' naar buitengaat. Van buitenaf ziet de kapel eruit als vanouds. De bestaande architectuur, een hoge balkvormige ruimte, bleef behouden, de glasramen met beeldende tafereelen werden enkel gerestaureerd. De nieuwe kapel situeert zich echter binnenin. Het is één grote witte ruimte met een wit plafond en witte wanden, volledig ingevuld door rechthoekige luiken met een fijne, rode voeg. De kapel betreden is een ongewone ervaring: blootvoets in wit zand, als op een strand, omgeven door witte ruimte, zonder richting, centrum of beelden. Het zand dempt je stappen, je laat je sporen na. Deze witte, stille leegte brengt je tot jezelf en nodigt uit tot reflectie, maar zet ook aan tot interactie en initiatief. Open je één of meerdere luiken, dan vult het licht van het glasraam de ruimte en krijgt het gekozen tafereel extra aandacht. • TDW

Wens je de kapel te beleven?
Mail wim.decock@vlp-scholennetwerk.be

Dwaaltuin

MUZIEK

Het nummer *Komaf met Kafka* zal je wellicht niet ontgaan zijn. De voorbije maanden werd dit strijdlied van de band **Waar is Ken?** talloze keren in het Radio1 programma van Hautekiet gedraaid. Het is een apart geluid dat om de een of andere reden blijft nazinderen. De bandleden van Waar is Ken? zijn **Geerwin Vandekerckhove, Toon Bosschaert, Marlies Dorme, Lino Lefever** en **Gunter Callewaert**. Hun samenspel zorgt voor een speelse sound. Een mix van hippe en warme klanken geeft hun muziek iets bijzonders, iets dat net anders is dan de vele andere eigentijdse nummers die je

vandaag op de radio hoort. De groep uit Izegem heeft ondertussen al een aardig repertoire opgebouwd. Binnenkort spelen ze zelfs in Amerika, maar eerst treden ze bij ons nog op in een aantal culturele centra. Ze brengen de nummers van hun cd *Dwaaltuin*. Een titel die net zoals hun groepsnaam vragen oproept waarop hun optreden alvast een aantal antwoorden kan bieden. • ND

VR • 21 OKT • 20.15

Dwaaltuin

Waar is Ken?
Alsemberg, CC de Meent,
02 359 16 00

In de ban van Japan

EXPO

Dit jaar wordt de 150e verjaardag gevierd van de diplomatieke betrekkingen tussen België en Japan. 1866 geldt als het begin van wat in de Japanse tijdrekening de Meiji periode heet, waarin het tot dan toe sterk geïsoleerd gebleven Japan zijn blik opende naar het westen en de moderne wereld. Verschillende culturele instellingen van beide landen doen mee aan deze viering, waaronder ook CC Strombeek.

Onder de gezamenlijke titel **JPN (B)XL** openen in oktober liefst vier tentoonstellingen de deuren in stad en Rand: *In Praise of Waves* in Workspace Brussels, *A Feverish Era in Japanese Art* in Bozar, *Ukiyo-e. The Finest Japanese Prints* in het Jubelparkmuseum, en *Made in Japan* – een productie van Museumcultuur Strombeek/Gent – het samenwerkingsverband tussen het S.M.A.K. en CC Strombeek.

Made in Japan focust vooral op de avant-garde beweging die begin jaren 50 ontstond in Japan, onder invloed van de avant-garde kunst die zich decennia daarvoor had ontwikkeld in de kunstscènes in Europa en de VS. Al werd de avant-garde in Japan natuurlijk ook sterk getekend door de naoorlogse realiteit van de ontwapening, de militaire controle van de Amerikaanse overwinnaar, en de hoge vlucht die de Japanse economie desondanks nam tegen het einde van de jaren 50.

RADICAAL EXPERIMENTEEL

In die context kozen Japanse kunstenaars vaak op een radicale manier de kant van het experiment en het verzet tegen het systeem. Klassieke instituten en disciplines werden daarbij verlaten. Kunstenaars gingen de straat op en wendden zich tot de performancekunst of bedienden zich van eigentijdse media zoals film, video en tijdschriften.

Het is met werken uit de collectie van S.M.A.K. en bruiklenen uit privécollecties dat *Made in Japan* de artistieke lijnen uit het Japan van die tijd worden belicht. Niet alleen blijken daaruit de gevoeligheden van de Japanse cultuur, ook is goed te zien hoe de artistieke uitwisseling tussen

BOTOKA SHIRYU (Meiji) (1955)

Eerbetoon aan koning van de flamenco

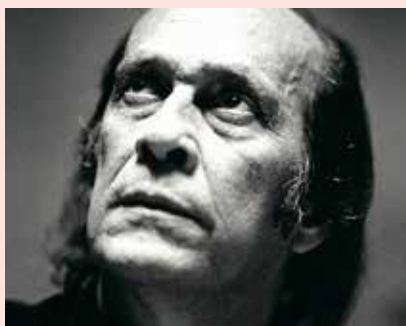
MUZIEK

In Latijns-Amerika dragen wel meer mensen de naam Francisco Sanchez Gomez, maar er bestaat slechts één **Paco de Lucia**. Dat weten de fans van flamenco maar al te goed. Paco de Lucia (1947-2014) is de artiestennaam van de Spaanse gitarist en componist Francisco Sanchez Gomez die twee jaar geleden in Mexico overleed. Zowat het hele kruim van de Belgische flamenco-scene brengt in Asse een eerbetoon aan deze flamencokoning. Niet minder dan tien kunstenaars werken aan deze gevarieerde voorstelling mee, de zangers **Alicia Carrasco** en **Carmen Fernandez**, de dansers **Ana Llanes** en **Federico Ordoñez**, gitaristen **Myrddin** en **Alexander Gavilan**, zijn er enkele van. Regisseur **Dick Van der Harst** (Muziek Lod) stelt op eigenzinnige wijze het onvergetelijke repertoire van Paco met veel eerbied en ook vernieuwing voor. Het wordt geen alledaagse opeenvolging van liedjes en dansjes met gitaarbegeleiding, in zijn benadering komen alle elementen van de flamenco aan bod. Door het tonen van verschillende fases uit het leven van deze flamencolegende kunnen de luisteraars de evolutie in Paco's werk volgen vanaf het prille begin met optredens voor Radio Algeciras, de samenwerking met de cantaór (flamencozanger) Camarón de la Isla, over zijn internationale doorbraak met de single *Entre Dos Aguas*, tot zijn geslaagde missie als flamenco-vernieuwer. • MC

ZA • 22 OKT • 20.30

Hommageconcert Paco De Lucia

Federico Ordoñez, Myrddin, Koen De Cauter, e.a.
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

oost en west op gang kwam. Bijvoorbeeld in de kunstenaarsbeweging Zero, die kunstenaars uit Nederland, België, Duitsland, Italië en Japan verenigde, en de internationaal invloedrijke kunstenaarsgroep Gutai, die in 1954 werd opgericht door kunstenaar-criticus **Yoshihara Jiro**. De Gutai kunstenaars legden veel nadruk op originaliteit, een thema dat ook in de rest van de tentoonstelling aan bod komt. Een belangrijke selectie werken van Gutai komen van de Axel & May Vervoordt Foundation.

S.M.A.K. zorgt ook voor werk van **On Kawara**, **Nam June Paik** en **Tetsumi Kudo**. Voorts is er, om de link met vandaag te leggen, gloednieuw werk te zien van de Brusselse kunstenaars **Philippe Van Snick** en **Grace Ellen Barkey**, en van de Japanse, in Amsterdam residerende **Rumiko Hagiwara** (1979). Die laatste werkt op locatie in de Plantentuin van Meise, waar ook een *Wish Tree* van **Yoko Ono** geplant wordt. Op vraag van John Lennons weduwe zal er in Strombeek ook een kleine presentatie te zien zijn rond Film No. 4 die in 1967 gecensureerd werd op het Expmntl filmfestival van Knokke-Heist.

Later op het jaar, van 17 november tot 18 december, ontvangt CC Strombeek ook nog een installatie met textiel en video van de Koreaanse kunstenaar **Kimsooja**. • MB

7 OKT TOT 8 NOV

Made in Japan

CC Strombeek, S.M.A.K. & Bozar

PODIUM

DO • 6 OKT • 20.30

Chet

Compagnie Cecilia
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 6 OKT • 20.30

Bakteurs

Jan Van Looveren & Peter Thyssen
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO • 9 OKT • 20.30

Vluchten kan niet meer

Nicole Grysolle
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Petrus en den doodendraad

HetGevolg
DO • 6 OKT • 20.30
Tervuren, GC De Warandepoort,
02 766 53 47
DO • 13 OKT • 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 13 OKT • 20.00

Epilogen. Als de dood voor.

Waterschoot, Bolders, Cornette e.a.
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

deWattman

De Kolonie MT & Vic De Wachter
DO • 13 OKT • 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90
VR • 14 OKT • 20.30
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59
VR • 21 OKT • 20.30
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60
ZA • 29 OKT • 20.30
Tervuren, GC De Warandepoort,
02 766 53 47

WO • 19 OKT • 20.30

Liefde

NTGent
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

CHET (6/10)

ZA • 22 OKT • 20.30

Othello

Theater De Toekomst
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO • 26 OKT • 20.30

De vraag is niet: of, maar wanneer

Nico Boon
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO • 27 OKT • 20.30

Te gek!? Open geest

Axl Peleman & Annelies Brosens
Tervuren, GC De Warandepoort,
02 766 53 47

KIDS

ZA • 1 OKT • 19.00

The Impossible Concert (+6j)

Stenzel & Kivits
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO • 5 OKT • 15.00

Broodbeleg, berelekker! (7-12j)

Workshop
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 8 OKT • 15.00

Manifest

De Piepkes
Tervuren, GC De Warandepoort,
02 766 53 47

ZA • 8 OKT • 15.00 EN 16.30

Reus (+4j)

Les Zerkiens
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Schots & scheef (+3j)

Tout Petit
ZO • 9 OKT • 15.00
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51
ZO • 16 OKT • 14.00 EN 15.30
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZO • 9 OKT • 14.00

Kinderhoogdag (+3j)

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO • 9 OKT • 15.00

Red & Lily

nieuw kinderconcert
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA • 15 OKT • 11.00

Bumba

Studio 100
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 16 OKT • 11.30

Nellie & Cézár zijn jarig

Theaterproductiehuis Banann
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO • 16 OKT • 13.30

Familiedag Bos

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 16 OKT • 14.30

Vreemde vogels (+6j)

Julie Delrue & Frederica Del Nero
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

WO • 19 OKT • 14.00

Hatsjoe

Ellen Smets theater
Drogenbos, GC de Muse, 02 333 05 70

ZA • 22 OKT • 19.00

Het Laatste Kind

Hanneke Paauwe & Villanella
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO • 23 OKT • 10.30

De geur van worteltjes (+4j)

ontbijtfilm
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZO • 23 OKT • 13.00

Jeugdactiedag

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZO • 23 OKT • 16.00

Pipo & Pipette

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
02 371 22 62

29 & 30 OKT • 14.30, 16.30 EN 19.30

Mieren slapen nooit (+8j)

Brut & Villanella
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 29 OKT • 18.30

Griezelbal (+4j en +8j)

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO • 30 OKT • 15.00

BerBerio (+6j)

Zonzo Compagnie
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 30 OKT • 15.00

Peter en de wolf

HetGevolg & Oxalys
Tervuren, GC De Warandepoort,
02 766 53 47

MA • 31 OKT • 15.00

Robinson Crusoe (+5j)

familiefilm
Tervuren, GC De Warandepoort,
02 766 53 47

MA • 31 OKT • 15.00

Lotje (+3j)

JT Ondersteboven
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

HUMOR

WO • 5 OKT • 20.30

Seriously funny

Fair Play Crew
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO • 6 OKT • 20.00

Kloenke

Han Solo
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

Nee, het was gisteren ook al laat

Adriaan Van Den Hoof
DO • 6 OKT • 20.30
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60
VR • 7 OKT • 20.30
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 9 OKT • 14.30

Kassa! Kassa!

De Komedie Compagnie
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO • 13 OKT • 20.30

Incredible Drum Show

Fills Monkey
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA • 15 OKT • 20.30

237 redenen voor seks

Peter Van Asbroeck & Hans
Van Cauwenberghe
Tervuren, GC De Warandepoort,
02 766 53 47

ZA • 15 OKT • 20.30

Inteam

Radio Guga
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

15 & 16 OKT • 20.30 EN 14.30

Bossemans & Coppenolle

Brussels Volkstejoeter
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 21 OKT • 20.30

Enfants Terribles

Ashton Brothers
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 21 OKT • 20.00

De geluksmonoloog

An Nelissen
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZA • 22 OKT • 20.15

De Collega's

Loge 10 theaterproducties
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

BROODBELEG, BERELEKKER! (5/10)

DE GEUR VAN WORTELTJES 23/10)

ENFANTS TERRIBLES (21/10)

DO • 27 OKT • 14.00 EN 20.30

De drie grijzen

Vermeire, Christoffels,
Grootaers & Van Eeghem
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

Vaginamonologen 2.0

Nele Goosens, Slongs & Sandrine

DO • 6 OKT • 20.30

Sint-Pieters-Leeuw,
De Merselborre, 02 371 22 62

DO • 13 OKT • 20.00

Linkebeek, GC de Moelie,
02 380 77 51

DO • 27 OKT • 20.00

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

Nu wel!

De Schedelgeboorten

DO • 27 OKT • 20.30

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

VR • 28 OKT • 20.30

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DANS

VR • 7 OKT • 20.15

Kawral – de ontmoeting

Määk and Salia Sanou
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DO • 13 OKT • 20.30

Ragus: the show

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA • 15 OKT • 20.30

Speak low if you speak love

Ultima Vez/ Wim Vandekeybus
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA • 29 OKT • 20.30

Forever

Lemm&Barkey & Needcompany
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

LITERATUUR

DO • 13 OKT • 19.00

Auteurslezing: Christian De Coninck

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

SENIOREN

DO • 6 OKT • 14.00

Zet de radio wat luider

Connie Neefs
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR • 21 OKT • 14.00

Last but not least, tribute to James Last

JL Band
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 23 OKT • 14.30

In de 14 billekens

David Davidse, Amaryllis
Temmerman
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DI • 25 OKT • 14.30

Louis Nostalgie

Echt Antwarps Teater
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MUZIEK

ZA • 1 OKT • 20.00

Special Request

Günther Neefs & Swingband
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZA • 1 OKT • 20.30

Ode aan Bobbejaan

Guido Belcanto, Barbara Dex &
Jan De Smet
Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

3

Jean-Marie Aerts, Jean Blaute &
Erik Melaerts

ZA • 1 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 14 OKT • 20.30

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

WO • 26 OKT • 20.30

Sint-Pieters-Leeuw, De Merselborre,
02 371 22 62

ZA • 29 OKT • 20.00

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

WO • 5 OKT • 20.30

Heart Out Of Its Mind

Eriksson & Delcroix
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 7 OKT • 20.30

40 jaar Kadriil

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 7 OKT • 20.30

Albert Hammond

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA • 8 OKT • 20.30

Its Glenn Miller Time

Glenn Miller Orchestra
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA • 8 OKT • 20.15

A Night of Swing Classics

The Pasadena Roof Orchestra
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

WO • 12 OKT • 20.30

Harmony is Paramount

Ozark Henry met strijkerskwartet
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO • 13 OKT • 20.30

Out of the Blues

Ben Segers & Nele Bauwens
Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

VR • 14 OKT • 20.30

Isbells

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

VR • 14 OKT • 20.30

Als de nacht

Lennaert Maes, Andries Boone
& Pé Reynders
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

Nooit genoeg

De Mens
VR • 14 OKT • 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 20 OKT • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 23 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZO • 16 OKT • 11.00

Trekkentocht

Smeulders & Smeulders
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DO • 20 OKT • 20.30

Tom Helsen

Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

Noord en Zuid

Bos & Buurman
DO • 20 OKT • 20.00

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

VR • 21 OKT • 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR • 21 OKT • 20.15

Dwaaltuin

Waar is Ken?
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

ZA • 22 OKT • 20.30

Hommageconcert Paco De Lucia

Federico Ordoñez, Myrddin,
Koens De Caeter, e.a.
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

FOREVER (29/10)

OUT OF THE BLUES (13/10)

DE MENS (14, 20 EN 23/10)

In mijn element

Bart Herman

ZA • 22 OKT • 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 29 OKT • 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 27 OKT • 20.30

Jo Lemaire

Sint-Genesius-Rode,

GC de Boesdaalhoeve, 02 38114 51

ZA • 29 OKT • 20.30

20 years Scala

Scala & Kolacny Brothers

Overijse, CC Den Blank,

02 687 59 59

29 EN 30 OKT • 20.30

30 jaar – 30 hits – 30 concerten

Soulsister

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

MA • 31 OKT • 20.15

André Brasseur & Band

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

KLASSIEK

ZO • 2 OKT • 11.00

Philippe Thuriot

aperitiefconcert

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 9 OKT • 11.00

Vitaly Pisarenko

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 15 OKT • 20.15

Nabucco

Staatsopera van Tatarstan

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR • 21 OKT • 20.30

Amy Norrington & Sofya Melikyan

Oxalys

Dilbeek, Dil'arte, 02 466 20 30

VR • 21 OKT • 20.30

De allegorie van het verlangen

Zefiro Torna/ Vocalconsort Berlin/

Ghalia Benali

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 27 OKT • 20.30

Halloweenconcert

Closeopera

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

VR • 28 OKT • 20.00

Moskou op sterk water

Josse De Pauw & Ensor Strijkkwartet

Meise, GC De Muze van Meise,

02 892 24 40

JAZZ

Ewout Pierreux group feat. Marcus Wyatt

DO • 27 OKT • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

VR • 28 OKT • 20.15

Alseberg, CC de Meent,

02 359 16 00

FILM

ZO • 2 OKT • 20.00

Race

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

La Pazza Gioia

MA • 3 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI • 25 OKT • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

DI • 4 OKT • 20.30

Love & Friendship

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

DI • 4 OKT • 20.30

Eye in the Sky

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 9 OKT • 20.00

Bobbejaan

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Florence Foster Jenkins

MA • 10 OKT • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

ZO • 16 OKT • 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI • 11 OKT • 20.30

Toni Erdmann

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI • 11 OKT • 20.30

Elle

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 13 OKT • 14.00 EN 20.00

Achter de wolken

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO • 16 OKT • 15.00

Ice Age 5

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 17 OKT • 20.30

En man som heter Ove

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI • 18 OKT • 20.30

Fuocoammare

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI • 18 OKT • 20.30

Me before You

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO • 19 OKT • 19.30

Miss you already

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 20 OKT • 15.00 EN 20.00

Spotlight

Wezembeek-Oppem, GC de Kam,

02 731 43 31

VR • 21 OKT • 14.00 EN 20.00

FC de Kampioenen 2: jubilee general

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

ZO • 23 OKT • 20.00

Truman

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 24 OKT • 20.30

L' Economie du couple

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

DI • 25 OKT • 20.30

Margarita, with a Straw

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 30 OKT • 15.00

De GVR

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO • 30 OKT • 20.00

The BFG

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 31 OKT • 20.30

An

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

EXPO

TOT 2 OKT

De Brabantse Fauvisten

Drogenbos, Felixart museum,

02 377 57 22

4 OKT TOT 6 NOV

Mirande Schmitz

fotografiecircuit

Wemmel, GC de Zandloper,

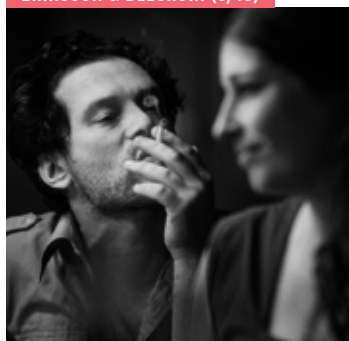
02 460 73 24

7 OKT TOT 8 NOV

Made in Japan

CC Strombeek, S.M.AK.& Bozar

ERIKSSON & DELCROIX (5/10)

ICE AGE 5 (16/10)

MARGARITA, WITH A STRAW (25/10)

7 OKT TOT 18 DEC

Louay Daboos & Ayham Seif

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

7 OKT TOT 22 JAN

Congo Art Works: popular painting

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 9 OKT

30 jaar De Ziener

Jubileumtentoonstelling
Brussel, De Markten, www.deziener.be

TOT 9 OKT

10e biënnale beeldende kunst

Kunstenacademie August De Boeck
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

13 TOT 29 OKT

Provinciaal Salon

Vlaams Brabantse fotokringen
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

TOT 16 OKT

Kwartier voor aanvang

Veerle Eyckermans
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

22 OKT TOT 5 NOV

Kunst in huis

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

26 OKT TOT 5 MAA

Picasso. Sculptures

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 30 OKT

Marko van der Steenhoven

fotografie
Wezembeek-Oppem, cafetaria GC de Kam, 02 731 43 31

TOT 3 NOV

Francis Verheylewegen

fotografie
Drogenbos, Passage 4, 02 376 69 30

TOT 6 NOV

Meaulnes

Gerolf Van de Perre
Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek, 02 531 01 30

TOT 22 JAN

The Power of Avant-garde now and then

Brussel, Bozar, www.bozar.be

MA • 3 OKT • 15.00

Vietnam

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI • 11 OKT • 14.00

Onze voeding in vraag

prof. dr. Patrick Mullie
Dilbeek, kasteel La Motte, 02 466 20 30

VR • 14 OKT • 19.00

Upcycling

workshop
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

MA • 17 OKT • 14.00

Online betaling

workshop
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

WO • 19 OKT • 20.00

Napoleon van Rusland tot Waterloo

Johan Op de Beeck
Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

WO • 19 OKT • 20.30

De wissel van de macht

Marc Van de Loooverbosch
Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

MA • 24 OKT • 19.00

Naaiworkshop

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

MA • 24 OKT • 19.00

Vegetarisch koken voor beginners workshop

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR • 28 OKT • 19.30

Het meten van afstanden in het heelal

Frank Deboosere
Grimbergen, Volkssterrenwacht Mira, www.mira.be

ZO • 9 OKT • 14.00

Natuur en sport

Hoeilaart, Bosmuseum, www.ngz.be

ZA • 1 OKT

Mixxit-muziekfestival

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA • 1 OKT • 20.15

10 jaar Radio Modern

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Gelukkig zijn

meezingsessie
MA • 10 OKT • 14.00
Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

DI • 11 OKT • 20.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

WO • 12 OKT • 19.30

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

DO • 13 OKT • 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DO • 18 OKT • 19.30

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZA • 22 OKT • 20.00

Muziekquiz

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO • 23 OKT • 13.00

Bos op stelten (3-12j)

familiefestival
Grimbergen, in en rond het Prinsenbos, 02 263 03 43

WO • 26 OKT • 20.30

C'est pas parce que tu t'arrêtes de pédaler, que ton vélo va s'arrêter

Forsiti'A
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 30 OKT • 9.00

Fruitpersdag

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO • 30 OKT • 14.30

Mr. P & The Cadillacs

t-dansant
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Voor meer activiteiten in de Rand, zie

www.uitinderand.be

Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op

www.archeduc.be

PICASSO. SCULPTURES (26/10 TOT 5/3)

10 JAAR RADIO MODERN (1/10)

FRUITPERSDAG (30/10)

LEKKERNIJ UIT DUITSLAND

Sauerbraten, een vleesgerecht.

MOOISTE PLEK IN DUITSLAND

Bad-Reichenhall, dichtbij de Oostenrijkse grens.

MOOISTE HERINNERING AAN DUITSLAND

Bezoek aan de Stasi Gedenkstätte Hohenschönhausen in Berlijn, de voormalige Stasigevangenis.

het belang van Europa niet uit het oog verliezen. 'De Brexit en de anti-Europese gevoelens in Oost-Europa baren me zorgen. Beseft men nog wel voldoende hoe essentieel de Europese Unie voor onze toekomst is? Ze ontstond na de Tweede Wereldoorlog vanuit een diepe overtuiging om niet te hervallen in de fouten uit het verleden. Sindsdien zijn we erin geslaagd om gedurende meer dan 70 jaar vrede en welvaart te handhaven. Laten we dat nooit vergeten. Wat ons bindt, is zoveel fundamenteler dan wat ons scheidt. Mijn geloof in Europa betekent echter niet dat ik niet realistisch ben. Een Verenigde Staten van Europa zijn een utopie. Toch geloof ik dat Europa zich kan heruitvinden. Het is een kwestie van Europa een nieuw élan te geven, waarbij de meerwaarde voor de burger en niet de regelgeving centraal staat. Het is niet enkel belangrijk voor onze generatie, maar des te meer voor de volgende generaties. Het feit dat de Britse jeugd massaal tegen de Brexit gestemd heeft, stemt me dan ook hoopvol.'

LIEFDE VOOR (BELGISCHE) MUZIEK

Scheen is een fervent aanhanger van vinylplaten. Het opschrift op zijn T-shirt vat het perfect samen: *Vinyl DJ's do it better*. 'Muziek betekent veel voor mij. In mijn jongere jaren – de jaren 80 – heb ik heel wat danstempels afgeschuimd. Vandaag ben ik dat stadium voorbij, maar kan ik nog steeds mateloos genieten van muziek. Ik hou van Belgische, elektronische dansmuziek. Dat gaat van cold wave tot new beat en technomuziek tot het midden van de jaren 90. Maar ook groepen die in de jaren 70-80 tot het genre Krautrock of de Neue Deutsche Welle behoorden, kunnen me vandaag nog steeds boeien. Ik denk aan Kraftwerk, Grauzone (gekend van het nummer Eisbär) of Rheingold met hun Dreiklangsdimensionen. Muziek en dan vooral de muziek die me terug naar mijn jeugd voert, blijft, naast vrouw en dochter, mijn grote liefde.'

EN

ICH MÖCHTE EIN EISBÄR SEIN

'I believe in Europe.' With these words Thomas Scheen set the tone of our conversation from the outset. The resident of Tervuren with German roots speaks of a vital need to draw lessons from history. As for what he most appreciates about Belgium, he says it is our diversity, our easy-going ways and the art of enjoying life. 'The pleasure-loving part of me was maybe less prominent in Germany.' Scheen is reluctant to dwell on national differences. What is much more relevant is not to lose sight of the importance of Europe. 'Are people still sufficiently aware of just how crucial the European Union is for our future? What binds us together is so much more fundamental than what separates us.'

Ich möchte ein Eisbär sein

'Ik geloof in Europa.' Met dit statement zet Thomas Scheen meteen de toon van ons gesprek.

Voor de Tervurenaar met Duitse roots is het essentieel dat we lessen trekken uit de geschiedenis.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Het was de carrière van zijn vader die zijn ouders in 1962 naar België bracht. Als jonge kerel liep hij school in de Internationale Deutsche Schule Brüssel in Wezembeek-Oppem. Dat belette hem niet zoveel als mogelijk Nederlands op te pikken. Later bleek deze basis-kennis van het Nederlands handig meegenomen toen hij in 1993 verliefd werd op Marian, een jongedame uit Overijse, vandaag zijn echtgenote en moeder van hun dochtertje Anaïs.

CARPE DIEM

Wat hij het meest aan België waardeert? Onze

diversiteit, onze gemoedelijkheid en de kunst om van het leven te genieten. 'Als je de huizen in België vergelijkt met die in Duitsland, dan zie je meteen dat er hier veel meer ruimte voor individualiteit is. In Duitsland lijken alle huizen op elkaar. Die diversiteit is eigen aan België. Denk maar aan de vele talen en culturen. Je hebt de drie landstalen en dan nog eens al die talen van het internationale publiek. Een verrijking, zo ervaar ik dat. Ook de gemoedelijkheid van de mensen en het lekkere eten bevallen me. In Duitsland gaat het er veel strenger aan toe. Staat je wagen niet goed geparkeerd, dan is de kans groot dat een gewone burger je daarover terechtwijst. Dat de *Duitse Gründlichkeit* ook voordelen heeft? Ja, het is het kenmerk van heel wat producten van Duitse makelij en verklaart veel van onze economische succesverhalen. Toch ben ik blij dat ik hier geleerd heb om te genieten van het nu. Dat stukje levensgenieter in mij was waarschijnlijk veel minder aan bod gekomen in Duitsland.'

PRO EUROPA

Nationale verschillen, daar wil Scheen niet te lang bij stilstaan. Veel belangrijker is dat we